

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 221.
1938. október 2., vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 146-1938, Trib. Arad.

Uj korszak felé

Irtai: **FALUS LAJOS**

A fényképezőgépek hazugságot nem ismerő lencsái örökítették meg a történelmi pillanatot, amikor négy ember aláírta a milliók sorsát érintő megállapodást. Négy ember — más koru, más nemzetiségű, más vérmérsékletű, más világnézetű — nyolc órán át tanácskozott egymással és megszületett a világ békéje. Amit Münchenben aláírtak, olyan békeszerződés, amely különbözik minden eddigitől, mert nem előzte meg háború. Azelőtt az eldöntetlen hadakozásokban, kölcsönösen kimerült ellenségek ütköztek a tárgyalóasztalhoz, hogy békét kössenek, vagy a győzők parancsolták oda a legyőzötteket, hogy békét diktáljanak. A békeszerződést mindig megelőzte a háború s amit ez a szó jelent: a szörnyűségek, borzalmak, örültségek és kegyetlenségek apokaliptikus rémségei. Most háború nélkül kötöttek egy békeszerződést és ebben van a müncheni megállapodásnak mélyreható jelentősége. Nem folyt előtte tengernyi vér, nem pusztultak előtte pótolhatatlan értékek és nem a szembenálló hadak halálos kimerültségéből, sem a győzők gögös önkényéből fakadt. A megegyezés, a kölcsönös engedékenységek szelleme hozta létre ezt a müncheni jegyzőkönyvet, amelynél nagyobb jelentőségű okmányt talán még nem vetettek papírra, mióta az írás tudományát felfedezte az emberiség.

Az a mámoros lelkesedés és öröm, a megkönyebbülésnek az a boldogító, felszabadító érzése, amellyel a föld összes népei a müncheni megállapodás hírére fogadták, remélni engedni, hogy a népek között a jövőben felmerülhetők konfliktusok, valamint a világ testén ma is sajnó sebként rágódó egyéb elmérgesedett problémákat is a háború nélküli békeszerződés bevált módszerével lehet majd eljintézni. Sajnos ma még sok ilyen seb marcangolja a világot és talán azoknak a lelkiismeretét is, akik az igazi államférfiu hivatásának célját nem kizárólag saját nemzetük sorsának javításában hanem azzal és még azon túlmenően is az egész emberiségnek az egyetemes érdekeit kívánják szolgálni. Ilyen sebek — hogy éppen a legfájóbbakat említsük — a testvérhárcban vérző, vonagló Spanyolország, a szorongatott Kína, a faji, vallási és világnézeti türelmetlenség, az ennek következtében hontalanokká vált szerencsétlen százezrek sorsa, az egyre merevbe való gazdasági elzárkózás, a korlátokat nem ismerő fegyverkezés és sok, sok egyéb elintézetlen probléma, amely állandó nyugtalanságban tartja ma a világ népeit, hol itt, hol amott kirobbanással fenyeget és nem enged meg e sokat szenvedett nemzedéknek, hogy annyi megpróbáltatás után végre a békés, nyugalmas élet áldásait és szépségét élvezhesse. Pedig mindenütt sajognak már a dobhártyák a történelem szekerének állandó közeli dühöngésétől és amire a népek vágyanak, az nem háború, nem a lármás kardcsörtetés, a dühös szitkozódás, a rideg vezényszó, hanem a megértésnek és a jósnak az a szelid, emberi szava, amelynek egyszerűségében és mégis fenkölt emelkedettségében nagyszerű példáját adta Chamberlain angol miniszterelnök minapi rádióbeszéde.

A népek békét akartak és nem lett háború. Hiába volt minden uszítás, félrevezetés, vad felkorbácsolás tüzes szenvedélyeknek. A béke vágya mindennél erősebb volt. Ez a vágy hajtotta Chamberlaint, amikor nem riadt vissza az újból elébe tornyosuló akadályoktól, az ő korához ép-

KIRÁLYI SZAVAK:

— Az összes lelkek testvériesüléséből, az összes akaratok egyesüléséből kovacsolódt az az erkölcsi erő, amely a döntő órákban nagy győzelmekkel ajándékozta meg népiünket. Legyünk méltók elődeink példájához és emlékezzünk az ő áldozathozatalukra.

Lengyel katonaság szállja meg ma, vasárnap Teschen lengyellakta területeit

Eleget tesz a prágai kormány a lengyel kormány követeléseinek. — Angol hadosztályokat indítottak utnak Csehszlovákia felé. — Az angol-német megegyezés utóhullámai. — Chamberlain angol-olasz és olasz-francia megegyezéseket készít elő személyesen Olaszországban

Programm szerint vették birtokba a német birodalmi csapatok a szudéta-területek első szakaszát

Prága. (Radior.) A Havas ügynökség jelent: Hivatalos jelentés szerint a csehszlovák kormány elfogadta a lengyel jegyzék feltételeit a tescheni kerületre vonatkozólag. A határozatot tiltakozás kíséretében hozták meg.

Prágai jelentések szerint a csehszlovák kormányt támogató pártok képviselőiből bizottságot alakítottak, amely a Prágában átnyújtott lengyel jegyzék alapján Lengyelországgal tárgyalást akar folytatni.

A Reuter ügynökség jelentése szerint a cseh kormány tiltakozva jár, de elfogadta a lengyel követeléseket, hogy Lengyelország a tescheni területet október 2-án jelképesen megszállja s hogy a Teschen-Szilézia fennmaradó területéről a csehszlovák hatóságokat október 10-ig visszavonják.

Varsóban ezzel kapcsolatban a kora délutáni órákban a következő hivatalos jelentést adták ki:

— „A szeptember 30-án kelt lengyel jegyzéket, amely szabatosan körülírta a varsói lengyel kormány követeléseit, a cseh köztársaság kormánya teljes terjedelmében elfogadta. A lengyel jegyzék kívánságainak megfelelően a tescheni vidéket a lengyel katonai hatóságok holnap, vasárnap délután 2 órakor átveszik. A tescheni körzet többi kerületeinek kiürítése és átadása 10 nap alatt fog megtörténni. A többi kerületek határainak megállapítását és a népszavazás lebonyolítását a csehszlovák kormánnyal való megegyezés útján rendezik. A cseh köztársasági kormány haladéktalanul intézkedéseket tett, hogy a cseh hadsereg szolgálatából a lengyelek elbocsájtassanak és hogy a lengyel származású politikai foglyok kiszabaduljanak.“

Hivatalos prágai jelentés a lengyel követelések elfogadásáról

Prága Radior. Ma délután fél négy órakor a következő hivatalos közlemény jelent meg: A csehszlovák köztársaság kormánya ma délelőtt Benes köztársasági elnök elnöklété alatt értekezletre gyűlt egybe az elnöki palotában. Ez alkalommal a legnagyobb figyelemmel vizsgálták meg a lengyel kormány szeptember 30-án átnyújtott ultimátumát, amely követeli, hogy Csehszlovákia engedje át Teschen városának egy részét. A kérés alapos megtárgyalása után, tekintettel a müncheni határozatokból eredő helyzetre, a csehszlovák kormány kénytelen volt elfogadni a lengyelek által megszabott feltételeket. A kormány ezt a kinos határozatot a politikai pártok vezetőivel teljes egyetértésben hozta meg. Tudatában voltak annak, hogy bármilyen más döntés újabb és súlyos bonyodalmakat idézett volna fel.

A Pat hírszolgálati iroda jelent Teschenből: A város azon részének lakossága, amelyet a csehszlovák kormánnyal történt megállapodás értelmében szintén Lengyelországhoz csatoltak, óriási lelkesedéssel vette tudomásul a döntést. De nemcsak itt, hanem a város azon részében is, amely már eddig is Lengyelország területén volt, az emberek ezrével gyűltek össze az uccákon és a nemzeti himnuszt énekeltek. A várost elválasztó hídnál felállított határjelző oszlopot eltávolították helyéről. Teschen piacterére délután négy órakor egy csehszlovák tábornok érkezett, hogy a lengyel katonai parancsnoksággal megtárgyalja a cseh csapatok visszavonulásának és a lengyelek bevonulásának módjait. Egyébként egész Lengyelországban nagy ünnepeket rendeznek annak örömeire, hogy Prága elfogadta a lengyel követelést.

Két helyen lépték át a cseh határt a német birodalmi csapatok

Berlin. A német véderő főparancsnoksága közli: A német csapatok Ritter v. Loeb vezéréredezésével ma délután 2 órakor a Cseh-erdőben két helyen átlépték a volt német-cseh határt és megkezdtek a szeptember 29-iki egyezményben megállapított első kerületrészeknek a megszállását. A csapatok Hellenberg és Finsterau között között lépték át a határt.

Nőiszövetek kabát és ruhára SZÉKELY divatruházában

kabát és ruhára
téli mosó udonsárok

SZÉKELY
színházzal szemben
CONSUM TAG

Férfiszövetek és hozzávalók ADAM posztóruházában, volt Bohus-

és hozzávalók
legszebb választéka

ADAM
palota. CONSUM és
INLESNIREA-tag

— A vezércikk folytatása az 1-es oldalról. —

penséggel nem illő, megerőltető fizikai fáradalmaktól, hanem szívós és tántoríthatatlan akarat-
tal úgy védte a béke ügyét, hogy szinte már csor-
bulni látszott az erős és büszke Anglia tekinté-
lye; viszont annál sugárzóbban, annál tündöklőb-
ben ragyogott az ő emberi nagysága. Ez a béke-
vágy hajtotta Mussolinit, amikor maga is közbe-
lépett a már-már elkerülhetetlennek látszó ka-
tasztrófa feltartóztatására és egészen bizonyos,
hogy közbelépése a mérséklet szellemében törté-
nt. Népeinek békevágva hajtotta végül is Hitlert,
amikor nem ragaszkodott görcsös merevséggel
követeléseinek minden pontjához és amikor az
utolsó percben leállította a már működni kezdő
háborus gépezet megindulását.

Négy ember beszélt egymással. Mögöttük
négy hadsereg. Mindegyik erős, felkészült, szer-
vezett, ellenállhatatlan. Talán mégis jó volt, vala-
mire az esztelen fegyverkezési verseny. Hyen
hadseregek mellett a győzelemnek már nem le-
het olcsó ára és valószínű, hogy a legyőzötttel
a győzőnek is el kell pusztulnia. A négy ember
tárgyalásánál bizonyosan közrejátszott ez a meg-
gondolás is. De a legelhatározóbb, a legdöntőbb
szempont mégis csak az a hatalmas békevágó le-
hetett, amely a négy férfi mögött álló négy nép és
a világ többi népeinek soraiból is varázsos fluidum-
ként áradt és amelynek hatása alól nem von-
hatták ki magukat.

Hitler és Chamberlain találkoztak még más-
nap is, a megállapodás aláírása után. Szóba ke-
rültek közöttük a szudetanémet problémán kívül
más kérdések is. Chamberlain bizonyára szóba-
hozott olyan kérdéseket is, amelyekben mélyre-
ható felfogásbeli különbség lehet a demokrata an-
gol és a fajvédő német államférfi között és való-
színű, hogy Chamberlain hatással volt Hitlerre.

Aki emberi élet után vágyódik, annak az
élet igazi értékét a szabadság adja meg. A gon-
dolatnak, a hitnek, a szónak, az írásnak, a cselek-
vésnek az a szabadsága, amelynek egyedüli kor-
látozása a mások hasonló szabadság-jogainak a
tisztelőben tartása. Az igazi demokráciákban így
élnék az emberek. Valószínű, hogy Chamberlain
nem titkolta Hitler előtt azt a véleményét, hogy
a szabadság jogosan megilleti az állam összes pol-
gárait, akármilyen fajhoz, vagy valláshoz tartoz-
zanak.

Nincs kizárva, hogy ezen a téren is új meg-
valósulások jognak bekövetkezni. De Valera, az
ír szabadság megteremtője, tegnap már kiáltvány
nyal fordult a világ népeihez, amelyben azt kéri,
hogy szüntessék be végre a faji és vallási türel-
metlenkedést és az ezen az alapon végrehajtott
megkülönböztetéseket. Az irek legnagyobb állam-
férfia, akit halálos ítélet és börtön sem tudott visz-
zatartani attól, hogy népének szabadságáért har-
coljon, minden ember számára megadandónak
tartja ezt a szabadságot.

A müncheni egyezség kedvező légkört te-
remtett ennek a felhívásnak is. Hiszen régóta nem
érezett örömmünnepe volt az egész világnak a há-
boru nélküli első békeszerződés létrejötte. Fé-
nyes napsugár aranyzuhataga ömlött nyomában a
földre. Egyre táguló, egyre szélesbülő új horizon-
tok nyílnak meg az ámuló emberiség szemé előtt.
Ennek az új láthatárnak a szélén nem a háboru
réme fenyeget, hanem egy új korszak körvonalai
derengenek ott: a békének és a szabadságnak
korszakáé, amelyben nem a gyűlölet fogja szét-
választani, hanem a szolidaritás fogja összefűzni
az embereket.

Milyen városok kerülnek Németországhoz?

A Lumea Românească a Rador müncheni
jelentése alapján ismerteti azokat a városok-
kat, amelyek Németországhoz kerülnek.

Az első zóna, amelybe már bevonultak a
németek és amely Passauiól és Linztől észak-
ra fekszik, a legfontosabb helységek Wallern
és Hohenfurth. A második zónához a követ-
kező ismertebb városok tartoznak: Boden-
bach, Tetschen, Friedland, Schönelinde,
Gross-Schönau, Schluckenau, Rumburg,
Warnsdorf. Minden egyes város egy külön
ipari központ. A harmadik és egyben a leg-

nagyobb zóna városai: Éger, Karlsbad, Joa-
chimsthal, Marienbad, Tachau, Neudeck,
Chodau, Fischern, Falkenau, Kaaden, Sebas-
tiansberg, Graslitz, Franzensbad, Asch, Neu
markt, Hostau. A németek tehát a világhírű
cseh fürdők birtokába is jutnak. Ezek a für-
dők képezték a csehszlovákiai idegentorga-
lom alapját. A negyedik zónában a követke-
ző városok fekszenek: Freudenthal, Freiwal-
dau, Altstadt, Journig és más fontosabb hely-
ségek. A volt osztrák-magyar monarchia
iparvidékét a müncheni egyezmény követ-
keztében Németországhoz csatolják.

Összeült Berlinben a müncheni egyezmény nemzetközi végrehajtó-bizottsága

Berlin. Hitler birodalmi vezér szombaton
délelőtt 10 óra 40 perckor visszaérkezett Ber-
linbe, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták.
Flandin volt francia miniszterelnök táviratot
intézett Hitlerhez, akinek szerencsét kívánt a
müncheni megállapodáshoz. Reméli, hogy eb-
ből a megegyezésből a nagyhatalmak bizalom-
teljes együttműködése születik majd meg.

A német fővárosban különben a müncheni
egyezmény végrehajtására kiküldött nemzet-
közi bizottság szombaton délelőtt újból össze-
ült. Ezen a tárgyaláson megvitatták a meg-
szállandó szudeta vidék első és második terü-
letrésztének kiürítési módjait. A nemzetközi
bizottság rendelkezése folytán a további intéz-
kedésig tilos a katonai személyeknek és idegen
illetőségű egyéneknek a szudeta területekre
való utazás. Ez a tilalom kiterjed a kirándulók-
ra is és kivételt képeznek az elmenekült szu-
deta lakosok.

Chamberlain nagyjelentőségű olaszországi útja!

A Deutsches Nachrichten Büro jelenté-
s szerint Chamberlain angol miniszterelnök a
napokban Genuába utazik, ahol találkozni fog
Mussolini miniszterelnökkel. A megbeszélésen
egyes angol-olasz kérdések kerülnek szóba.

A Daily Express írja, hogy Chamberlain a
jelenlegi parlamenti ülészak berekesztése után
rövid szabadságra megy. A miniszterelnök va-
lószínűleg jachtján földközi-tengeri útra indul.
Hír szerint a jachton Mussolini és Chamberlain
között folytatandó megbeszélésen Daladier is
résztvesz.

Prágai jelentés a német megszállásról

Prága. (Rador.) A kormány ma délután
fél négy órakor a következő hivatalos jelentést
bocsátotta ki: A müncheni megegyezés érte-
lmében ma, október elsején megkezdődött az
első kerület kiürítése. A kiürítés munkája va-
sárnap, október másodikán folytatódik. Az
első kerület foglalja magába a cseh erdő déli
részétől kezdődő területet és itt fekszik többek
között Volari, valamint Vissybrod helység. A
megállapodás szerint a csehszlovák hadsereg
október elsején elsősorban a Knicekvilda utvo-
nál által határolt területet kellett kiürítse, ame-
lyet egyébként a német csapatok nem foglal-
nak el. Ezután a Vlatva folyó mentén fekvő
helységeket, egészen Fridavaig. Ezeket a he-
lyeket szintén nem éri német katonai megszállás.
Ezzel szemben német katonaság szállja
meg a Fridavatól Predmiditon keresztül haladó

és egészen Reuterschlagig vonuló szakaszt. A
csehszlovák csapatok a katonai kiürítés alkal-
mával a Blatva folyótól délre egy és fél kilo-
méternyi távolságban kötelesek megállapodni.
A kiürítést egyébként október elseje déli 2
óráig kellett lebonyolítani.

Londoni szakvélemények a müncheni egyezményről

London. (Rador.) Szakértői körökben ka-
lónleges figyelemmel vizsgálják felül azokat a
különböző javaslatokat, amelyeket a cseh-né-
met probléma megoldására terjesztettek elő.
Az általános megállapítás szerint a müncheni
egyezmény kompromisszumot jelent a francia-
angol tervezet és a godesbergi német memo-
randum között. Különös fontossága van azok-
nak a garanciáknak, amelyeket Csehszlovákiá-
nak nyújtottak, anélkül, hogy tiltakozott volna
az ellen a tény ellen, hogy Németország jelen-
tős előnyökhöz és tekintélyének megfelelő elég
tételhez jutott azáltal, hogy október elsejei
kezdettel a német csapatok megkezdhetik a
bevonulást a szudetaterületekre. A müncheni
egyezmény alapos átvizsgálása után a követ-
kező állapíthatók meg: 1. A müncheni egyez-
mény alapján csak azokat a részeket foglalják
el a németek, ahol a német kisebbség tulsúly-
ban van és ez megfelel a francia-angol javas-
latnak is. 2. Megállapítható, hogy a meglévő
intézményeket bántatlanul adják át a németek-
nek, míg az ingó vagyont, a munkához szüksé-
ges állapotokat, árukat és valószínűleg még a
tüzérséget is a csehek megtarthatják maguk-
nak. 3. A német memorandum értelmében az
összes német területeket azonnal kívánta meg-
szállni Hitler kancellár, míg a müncheni egyez-
mény erre 10 napos határidőt biztosított. 4. A
német memorandum visszautasított minden
nemzetközi bizottságot a határok megállapítá-
sára. Ezzel szemben a müncheni egyezmény
alapján bizottság állapítja meg, hogy október
7 és 10 között milyen vidékeket szállhat meg
a német katonaság. 5. A francia-angol terv a
népszavazás ellen foglalt állást, míg a német
memorandum azokat a területeket követelte,
amelyeket előre megállapítottak. A müncheni
egyezmény ezzel szemben elfogadja a népszá-
vazásra vonatkozó javaslatot, de annak idő-
pontját és a körzeteket, ahol azt megtartják,
nemzetközi bizottság fogja megállapítani. Eze-
ket a részeket nemzetközi haderők szállják
meg átmenetileg. 6. Nemzetközi bizottságot
kér az új állam a francia-angol terv alapján.
Franciaország és Anglia nyomban garantálják

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák
"CONCURENTA" asztalosnál
Bulevardul Regele Ferdinand 15.
A lutheránus templommal szemben

CORSO Szezonnyitó nagy filmje: 11.30, 3 mérs., 5, 7.15, 9.15. Telefon: 20-66
TARAKANOVA
hercegnő. A szenvedély, a sors, az izgalom, a szerelem, a szépség és a művészet filmje.
Pierre Richard Willm, Suzy Prim és Annie Vernay főszereplőkkel.
Szabad- és kedvezményes jegyek ezen filmre nem érvényesek.

a határokat, míg Németország és Olaszország csak azután, amikor már a lengyel és magyar kisebbségek helyzete is rendezést nyert.

Hitler Égerbe készül

Berlin. (Rador.) Jólétesült magánforrás azt a hirt közli, hogy Hitler a jövőhét elején a szudetaterületen fekvő Égerbe utazik, miután oda már a német csapatok bevonultak.

A német haderő szombat délelőtt a müncheni megállapodás értelmében elfoglalta az első körzetet, de erre vonatkozólag semmiféle hivatalos híradást nem adtak ki.

Hat angol gyaloghadosztály utazik Csehszlovákiába

London. Az angol sajtó értesülése szerint a gyalogtestőrezrekből és néhány táborig zászlóaliból álló 5-6 ezer főnyi csapat indul el Csehszlovákiába, hogy a népszavazási területeken, mint rendfenntartó karhatalom álljanak a nemzetközi bizottság rendelkezésére.

A délutáni lapok jelentése szerint az angol hadügyminisztérium rendelkezése több zászlóalji készenlétbe helyezkedett a Csehszlovákiába való indulásra. Ugy tudják katonai körökben, hogy hat gyaloghadosztályt indítanak utnak a népszavazásos területekre.

Chamberlain miniszterelnök hétfőn számol be az angol alsóház ülésén a müncheni egyezmény részleteiről és annak végrehajtásáról.

Semleges zóna terve?

Szó van arról is, hogy a német és cseh csapatok között mintegy másfél mérföldes semleges területet fognak vonni. Mindez persze a nemzetközi bizottság elhatározásától függ. Angol diplomáciai körök értesülése szerint olyan irányban is folynak a tárgyalások, hogy 28 angol megfigyelőt küldjenek ki a szudeta népszavazásos területekre, abban az esetben, ha ehhez a prágai kormány hozzájárul.

A francia sajtó visszhangja

Páris. (Rador.) Valamennyi francia lap a Münchenben aláírt egyezményvel foglalkozik. A Le Jour írja: Nagy hiba volna, ha valaki kisebbíteni akarná az örömet és a tegnap visszanyert bizalmat. Nem tagadhathuk, hogy ezt drágán fizettük meg. A nyugalmat csak meghatározott időre sikerült visszanyerni. Most a leckéből tanulnunk kell és át kell formálnunk egész belpolitikánkat, nehogy újabb és még rosszabb meglepetések érjenek bennünket.

A Le Figaro így ír: A németek óriási eredményt könyvelhetnek el maguknak. Új területekhez jutottak, amelyek rendkívül gazdagok és kifűnően rendezettek. A francia nép higgadtan viselkedett a veszedelemmel szemben és most a francia politikának méltónak kell lenni ehhez a viselkedéshez.

Leon Blum, a Le Populaireben ezeket írja:

Új értekezlet ül össze a német gyarmatigények ügyében

A Newyork Herald londoni értesülése szerint Chamberlain angol miniszterelnök a pénteken létrejött angol-német megegyezés alapján új értekezlet összehívását készíti elő, mely a tervek szerint nemsokára összeülne. Ennek során Anglia igyekeznék fog 1-2 afrikai gyarmat átengedésével kielégíteni Németország gyarmati igényeit. Anglia álltól fogja kérni Franciaországot, hogy kövesse az angol példát a teljes megbékülés érdekében hasonló áldozatot hozzon.

A Matin szerint szó van egy nemzetközi

Ellentmondó jelentések Benes lemondásáról

Berlin. Itteni csehszlovák körökben úgy tudják, hogy Benes köztársasági elnök ma reggel elhatározta lemondását. Ezt a hirt azonban eddig hivatalosan nem erősítették meg.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenleg Berlinből, hogy ottani értesített hírek szerint Benes elnök lemondott.

London. Prágai jelentés szerint Benes köztársasági elnök lemondásra készül. Ezzel a hírről kapcsolatban a Német Távirati Iroda szerint a hír megerősítésre szorult. Számítá-

Az elkövetkező napokban és hetekben Nagybritanniára és Franciaországra kettős feladat vár. Az egyik az, hogy támogassák a prágai kormányt és a demokratikus rendszert. A másik az, hogy a francia-szovjet egyezmény előnyeit megtartsák és hogy előkészítsék az angol-szovjet egyezményt, mert Európa még nem jutott át a válságon.

gazdasági értekezlet összehívásáról is. Lehetséges, hogy ez az értekezlet még ez év folyamán összeül Hull irányítása mellett.

Illetékes helyen kijelentették, hogy a francia országgyűlést a jövőhét keddiére hívták össze. A nemzetközi helyzetről szóló kormány nyilatkozatot a kamarában és a szenátusban egyszerre fogják felolvasni. Utána a kormány rendelkezésére áll majd a képviselőknek és szenátoroknak a további kérdések esetleges megvitatására. Erre a rendkívüli ülésre más tárgyat nem is tűztek napirendre.

ni kell arra, hogy Prágában ma délután vagy holnap egészen új helyzet állhat elő.

Prága. Ellenőrizhetetlen hír szerint a prágai szovjet követ Benes elnököt a követségre invitálta a feleségével együtt, ahol az esetleges

*Ami ma megtehető,
ne halaszd holnapra!*

HUDNUT

Three Flowers
Puder
Krémm.

Tehát legjobban azonnal megkezdni és ezután rendszeresen áldoz mindennap néhány percet arcodre ápolására. Ennek az előzetes gondoskodásnak később nagy hasznát fogja látni. Azonban csak elismerten jó készítmények biztosítják az eredményt.

A Three Flowers Vanishing Cream a bőr biztos védelmezője mindennemű veszély ellen; megőrzi a bőr rugalmasságát és ideális puderalapot képez a Three Flowers puder számára. Eme világ híré, lehetőleg finom pudert csodálatosan finom árnyalatú között mindig megtalálja a megfelelőt, amely illik az Ön szeméhez, arcszínéhez, a napszakokhoz és a divathoz.

zavargások kitörése esetén biztonságban érezhessék magukat. Hír szerint Benes nem fogadta el a meghívást, de úgy tudják, hogy felesége már ott van.

A francia-szovjet szerződést likvidálják

Páris. (Havas.) A jobboldali lapok szerint a müncheni megegyezés súlyos csapást mért a francia-orosz szerződésre. Franciaország még csak fel sem vethette a szovjetkormány meghívását Münchenben. Felteszik Párisban, hogy a mellőzés miatt a moszkvai kormány rövidesen bejelenti a szerződés felmondását.

Feloszlatják az angol parlamentet

London. Jól értesült parlamenti körökben híre terjedt, hogy a kormány nem óhajtja bevárni az alsóház mandátumának lejártát és 1939. helyett már ez év őszén kiírja az új választásokat.

URANIA 11.30 mat. mérsk. hely.
8, 5, 7.15, 9.15

Lebillincselő, nagyszabású, lélegzetfőtő

BORIS KARLOFF

Legújabb filmje

Az éjszaka rejtelmel

Színházban Trio Orlando akrobatamulatóványok

Olvasta-e Ön a Színházi Élet utolsó számában Hatvany Lili kritikáját

„AZ ÁRTATLAN TEODORA“

IRENE DUNNE és Mervyn Douglas frappáns sikerű filmjéről ???!

Amerikai petroleum-kutató mérnökkaraván Aradon

Különös gépkocsikaraván vonult végig a közel-múlt este Arad uccáin. A gépkocsik a Központi szálloda előtt fekeztek, s amíg az utasok a szálloda előcsarnokában szobát béreltek, a késő esti járókelők kíváncsian gyűltek össze a különös formájú gépkocsik körül. Egyik hatalmas „Chevrolet” tehergépkocsira, amelyik a 31424. rendszámot viselte, furcsa alaku szerkezet volt szerelve. A többi gépkocsin is óriási ládák és gépalkatrészek sorakoztak. Az utasok angolul beszélgettek és így a kíváncsiak kérdésére csak udvarias vállvonogatás volt a válasz:

— Nem tudunk magyar... Puțin românește...

A gépkocsi karaván a „Romano—American” petroleum-kutató társaság tudósai és mérnökei, szakemberei utaztak: Lewy Stacy amerikai geofizikus, dr. Juliu Kronsky, a németországi megbízott és felesége, M. M. Weinberg, a román petroleumtársaság érdekképviselője. A magyarországi Dombóvár községből érkeztek és egy éjszakai aradi pihenő után tovább utaznak a gazdag romániai petroleum források, Ploiești felé.

„A Kárpátok völgyeiben kutatunk...”

Szombaton délután négy órakor ismét a Központi szálloda elé sorakoztak föl a különös gépkocsik. Ezalkalommal sokkal nagyobb tömeg gyűlt össze, mint pénteken a késő esti órákban. Érdeklődve bámulták meg a fiatal amerikai tudóst, aki rövid angol pipából pőfékelt szorgalmasan. Lewy Stacy hatalmas kockás, skót szövetből készült rövid kabátot, szürke bricsesz-nadrágot és fekete csizmát viselt és ez a különös öltözék is feléje terelte a közfigyelmet. Nehány perc múlva megérkezett M. M. Weinberg, a román megbízott is, aki a kérdészködésekre végre a tömegek számára is érthetően magyarázta meg, hogy milyen célt szolgálnak a tehergépkocsikra szerelt különös gépek.

— A „Romano—American” petroleum-kutató társaság elhatározta, — mondotta —, hogy a Kárpátok alján újabb petroleum-források után kutat s ezért indította utnak a karavánt, amely eddig Magyarországon keresett petroleumot. A rövid aradi pihenő után, a hat gépkocsiból álló karaván most indul az Ó-királyság felé.

Az amerikai geofizikus

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Lewy Stacy amerikai geofizikussal is. Nagyon szűkszavú, — a pipafüsttel együtt pőfékelt a szavakat, amelyek tömör, de mégis áttekinthetést nyújtó mondatokba fonódtak:

— Románia egyik leggazdagabb petroleum-termő országa. Csak nem aknázzák ki gondosan.

Szakember, gépek és pénz kell. Akkor a gazdasági lehetőségek a petroleum-termelésben kitágulnak. — Mondja, itt mindenki kíváncsi?

Az utóbbi mondattal a körülötte nyüzsgő embertömege utalt, akik, úgy bámulták, mint egy csodabogarat. Az amerikai geofizikus némi gyanakvással figyelte, hogy néhány néző „kézzelfoghatóan” akart meggyőződni a gépkocsik és a szerelt gépek milyenségéről.

— Magyarországon hol furtak petroleum után?

— Csak Dombóváron. Hat hónapig. Eredmény: kevés petroleum.

Hajsz a petroleum után...

— Hogyan kutatják a petroleumot?

Az amerikai mérnök mosolygott. Az első mosoly, amely a szikár angol-szász arcon megrezdült:

— Az embertől függ, — mondotta. — Gondoljon az orvosra, aki egyéni kiválóságai, sőt érzelmei alapján kutatja a betegség helyét. A képzettsége lehet alapos, de ehhez járul még az egyéni tehetség. Ilyen a petroleum-kutató mérnök és geofizikus is. Alapos szaktudása mellett szükséges, hogy ösztöne is legyen. Mert minden furás hatalmas összeget emészt fel, amely eredménytelenség esetén kárba veszik. Egy jól megválasztott hely — vagyont jelenthet. — Mi vagyunk a föld sebészei, — felhasítjuk a gyomrát...

Az ötletszerűen jött hasonlat nagyon szórakoztató lehetett számára, mert halkán, szárazon felkacagott.

— Ezek a gépek, — mutat a gépkocsikra szerelt különös szivattyúkkal, furókkal ellátott géprészekre, — milliókat érnek. Ha a karaván valahol megállapodik, összeszereljük a ládákban lévő gépalkatrészeket is, amelyeknek segítségével több kilométer mélységbe is lefúrhatunk a petroleum után.

*

Gépkocsi-tűfkölés szakította félbe a beszélgetést. A fiatal amerikai geofizikus határozott mozdulattal nyújtotta a kezét:

— Indulunk. — Good by!

És a gépkocsi-karaván elindult a petroleum-völgyek felé...

NEDECZKY FERENC

Vegyén szövegeteket készpénzért

rendkívül olcsó árban

I. EISELE-nél. Str. Motianu 2.

Mosolyvaluta

Írta: ROGER RÉGIS

Fred rosszkedvűen rázta „shaker”-jét:

— Alaposan beugratott a Casino tulajdonosa, — mondta közben — méregdrágán adta ki nekem a bár bérletét egész szezonra és most kiderült, hogy ebben a kispolgári fészekben a kutya se jár bárba. Ráfizetem minden megtakarított pénzem. Naphosszat alig látok itt egy élő lelket. Mit gondolsz, Maurice ur, mit tegyek? Ön az én egyetlen kliensem.

— Azt hiszem, legokosabb lenne, ha becsukná a boltot.

— Nem tehetem, — felelt Fred — nem hagyhatom abba a harcot. Hiszen még van egy halvány reménységem, hogy javulni fog az üzlet. Csak éppen most vagyok pácban: a holnapi napot együtt tölthetném egy nagyon csinos nővel, magunk között mondva: a ruhatárosnő az éjszakai ruhatárból, — és nem tudok szabadulni innen.

— Tudja mit, Fred, — határozottam el magam hirtelen — mondjon igent szíve hölgyének és ha megbizik bennem, elvállalom addig a bár őrzését.

— Ezt, ezt megtenné értem? — hitetlenkedett lelkesedve Fred — sose felejttem el ezt a szíveséget — és úgy megrázta a kezemet, mintha koktélt keverne vele.

Igy történt ezután, hogy egy teljes napra mixer lett belőlem.

A délelőtt unalmasan felt el. Megvizsgáltam az üvegeket, a pénztárt, hogy új mesterségemben kiismerjem magam, de délig nem akadt dolgom. Akkor megjelent két vézna ifju és portó-flipet kért. Mialatt ittak, sportról tárgyaltak. Azután megint néhány unalmas óra telt el. Négy órakor megjelent egy mama, akit futólag ismertem a strandról. Nem

ismert meg fehér kabátomban. Kisfiának egy limonádét rendelt, ez volt minden. Unatkozni kezdtem és irigyeltem Fredet, aki hölgyével biztosan jól szórakozott valahol, mikor egyszerre két fiatal leány lépett be. Igyekeztek nagyon biztos fellépésünek látszani, de vak is láthatja, hogy először voltak bárban egész életükben. Őket is ismertem a strandról, de ők sem ismerték meg bennem a fürdővendéget. Elfojtottam mosolyomat, mikor felmáztak a magas bárszékre és kétségbeesett erőfeszítést tettek, hogy fel ne csusszon a szoknyájuk. Végre az egyik megszólalt:

— Uram, — mondta — őszintén szólva, mi szeretnénk koktélt inni. De még soha életünkben nem ittunk koktélt, úgy hogy nem tudjuk, milyent rendeljünk.

— Értem — feleltem legszakoszerűbb mosollyal. — Csak bízzák rám. A koktél ugyanis furcsa jószág: nem izlés szerint, hanem a hölgyek szépsége szerint kell adagolni. Így például önnek, kisasszony, aki barna és elragadó, kissé pikáns, egyszerre meglepő és elbájoló italt kell keverni. Önnek pedig — fordultam a szőkéhez — szelid, valóságos álmodozó italt, amely azonban ugyanakkor szórakoztató. Így tehát egyiküknek rubin koktélt adok, másikuknak pedig egy brandy smasht.

Ezzel már ki is raktam a pultra az üvegeket, meg a shakert és eszeveszettül dolgozni kezdtem. Közben egyre járt a szám és mindent elkövettem, hogy két elragadó vendégemmel feledtessem alkalmozott: mivoltomat. Ami határozottan könnyebben ment, mikor megkóstolták italaimat. A két lány egyre csillogóbb szemmel hallgatta szövegemet s csakhamar maguk is beszélni kezdtek. Percek múlva olyan kellemesen együtt voltunk, mintha mindhárman meghívott vendégei lennénk valaki negyediknek. Ugy találták, hogy a koktél nem is nagyon

Egyházzenei program a Minorita templomban

Má, október első vasárnapján hivatalosan is kezdetét veszi az aradi katolikus énekkarok tevékenysége, melyek a nyári szünet végeztével gondosan összeállított s a modern egyházzenei irányt képviselő darabokkal fognak a nyilvánosság elé lépni. A Minorita-templomban működő Szent Antal vegyeskar Karácsonyi István karnagy vezetésével a radnai zárndokokat kísérte el a közkedvelt kegyhelyre s a franciskánus atyák templomában tart egyházi énekbemutatót. Az újraszervezett Jézus Szíve Ijúsági Énekkar viszont idehaza a fél 12 órai szentmise keretében kezdi meg ismét előnyösen ismert tevékenységét, mely a multban is több értékes zenei élményt jelentett a komoly egyházi zene híveinek. Ezuttal az énekrend a következő: 1. Demény: Miseének, 2. Schubert: Ima, 3. Demény: O Sanctissima, 4. Zsaskovszky: Bünső lélek, ide siess... 5. Bozóky: Ó, szentséges... 6. Szendrei: Ó, Mária... 7. Sztára: Katolikus jelmondat. Felajánlások közreműködik Bakó Lászlóné, aki Beethoven: Ave Maria-ját adja elő (Panthétique-sonata op. 13.), ifj. Bakó László orgonakísérete mellett. A városunk zeneértő köreiben általánosan becsült, népszerű énekművész nő szólója kiemelkedő pontját képezi az egyházzenei műsornak, melynek avatott dirigense Kulcsár Kálmán liceumi hittanár. A karénekek orgonakíséretét Kaletzky Vilma zenetanár nő látja el. Ugyancsak vasárnap délelőtt kezdődik meg az Éneklő Ijúság közreműködése a reggel 9 órai diákmisszián, melyen tudvalevőleg a tanév folyamán a katolikus és állami iskolák növendékeinek egyesített kórusa adja elő a liturgikus énekszámokat. Este 6 órakor Novák R. Mihály, zárdai hittanár mond szentbeszédet, melyet rózsafüzér ájtatosság követ. Ugy itt, mint a radnai zárndokok fogadásán és a szokásos befejező ájtatosságon közreműködik a Jézus Szíve-kórus.

Nyomon van a rendőrség a falbontásos trafikrablás bűnygyében

Az aradi második kerületi rendőrség nyomozó közegei Crisan Emil rendőrkapitány irányítása mellett nagy apparátussal folytatják a vizsgálatot Blejer Árpád, a Corvin M.-ucca 1. házban levő trafikjában járt falbontó betörők kézrekerítésére, akik, mint megírta az Aradi Közlöny, csütörtökről péntekre virradó éjszaka a dohánytözsdevel szomszédos borbélyműhelyen keresztül behatoltak a trafikba és onnan mintegy százezer lej értékű árut vittek magukkal. A gazdag zsákmánnyal távozott falbontó betörők kilétéről a rendőrség fontos adatok birtokába került és ennek során szombaton több őrizetbevettelt eszközölt a rendőrség. A gyanúsítottak kihallgatását megkezdték.

erős, úgyhogy második pohárral is kevertem nekik.

Most már irigyeltem Fredet. Remekül mulattam. Ugy elbeszélgettünk, hogy egyikünk se vette észre, hogy mulik az idő. A leányok már éppen egy harmadik pohár koktéllal akartak kísérletezni, mikor én, aki nem ittam, jobbnak láttam figyelmeztetni őket az idő mulására.

— Mennyivel tartozunk? — kérdezte a szőke erre sóhajtván.

— Ó, semmivel! — feleltem gálánsan — ez a ház szokása. Ha vendégeim csinosak, egy-egy mosoly a fizetség.

A mosolyt megkaptam. A két leány nagynehezen lecsusztott a magas székről és nagyon bizonytalan léptekkel eltűnt...

Másnap Fred elégedettem foglalta el helyét ismét a bárpuhl mellett. Nem győzött hálálkodni nekem. Elszámoltunk. (Természetesen a négy koktél árát én/pótoltam.) Azzal elindultam a strandra, hogy megkeressem bájos két vendégemet.

Csak este tudtam meg, milyen baj lett a bárban. Fredet megostromolták a fürdőhely hölgyei. Valamennyien koktélt rendeltek és számolatlanul itták egyik pohárral a másik után. S mikor fizetésre került a sor, valamennyien egy-egy mosollyal akartak fizetni.

Szakképzett

pincemestert

keresünk vidékre. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérünk „Pincemesteri” jellegre.

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári áron. Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket. **SZABÓ ALBERT** A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk. üveg és porcellán nagyáruház.

1871-1914

Ötven év alatt - ötször volt

„elkerülhetetlen“ a háboru

Kis lecke a mai diplomaták számára

A történelem higgadt kutatója nyugodtan szemlél minden eseményt s a jelenlegi válság vizsgálatánál is tisztában van azzal, hogy háborus okoknak látszó konfliktusok után sem tört ki mindig háboru. Ezt a tételt támasztja alá a bucureştii „Románia“ című lapban megjelent érdekes történelmi riport is, amelyből kiderül, hogy 1871-1914. között, tehát ötven év alatt öt katasztrófálisnak látszó konfliktus bolygatta meg Európa nyugalma, a konfliktusok azonban egyizben sem törtek ki nyílt háboruskodásban.

Fegyverkezési tilalom (1875.)

Franciaország 1870-iki veresége után négyévi nyugalom következik Európára. 1875-ben azonban újból kitör a lappangó ellenségeskedés Francia- és Németország között, — a fegyverkezési tilalomról szóló törvény alkalmazása miatt. Franciaország a Bismarck vezette Németországtól elszenvedett vereség után, sokkal gyorsabb tempóban fizette ki háborus adósságait leigázójának, mint azt Németország várhatta volna és lázas ütemben fogott hozzá — a reváns gondolatától ösztönözve — a nemzet felfegyverzéséhez. 1875. áprilisában a francia parlament megszavazza az új fegyverkezési törvényt s a lapok telve vannak az elégtétel-vétel gondolatával.

A németek örügyl használva a franciák gyors tempójú fegyverkezését, fölszóltították Franciaországot, hogy azonnal hagyja abba hadserege felfegyverzését. Franciaország nem remül meg és nem lép vissza. Az atmoszféra veszélyes, mindenki háboru kirobbanását várja, de közbelép II. Sándor orosz cár, Németország eláll a fegyveres tiltakozástól — Franciaország tovább fegyverkezik — és Európa mégis elkerüli a háborút.

A Schnaebelé-ügy (1887.)

A Havas távirati ügynökség azt a hírt röpti világgá, hogy Schnaebelé, pagny-sus-morelli francia komisszárust a német rendőrség letartóztatta. A komisszárt Franciaország hivatalos minőségben küldötte ki, hogy végig térképezze a német-francia határt. E megbízásának teljesítése közben tartóztatta le a német rendőrség, amely ismét háboru kitörését várja. Bismarck nyíltan kifejezi azt a nézetét, hogy Schnaebelét kémkedni küldötték a német-francia határra, mire a francia külügyminiszter kijelentette, hogy Schnaebel hivatalos minőségben járt el s mint idegen állam hadseregének tagját, a német hatóságoknak nem volt joga letartóztatni.

A történelem fogja majd kideríteni hogyan tünt el ismét a háborus veszély. Bismarck nem tüntet háborút. Schnaebelét szabadon engedte.

A massauai incidens (1888.)

Massaua kicsiny afrikai helység. Valahol a Vörös-tenger partján fekszik; akkortájt gyarmati hadjáratai során, az olasz hadsereg foglalta el és szállta meg. Massaua addig francia fennhatóság alatt állott s az olaszok azon a címen vonultak be, hogy a franciák nem védelmezik kellőképp az idegen alattvalókat. A hatóságok francia segítséget kértek. Crispi olasz hadügyminiszter Bismarckkal lépett összeköttetésbe, mindenki ajkán Massaua neve lebegett, mindenki háborút várt. Crispi maga utazott Németországba, hogy személyesen vehesse át Bismarck kancellár parancsait, közben az afrikai olasz csapatok tovább haladtak a Vörös-tenger

mellékén. Oroszország ismét közbelép Franciaország mellett, az olasz-német antant ellen és helyre áll az európai egyensúly. Massauat elfelejtéi Európa...

Fashoda (1898.)

1898. július 10-én Machaud őrnagy francia csapataival átlépi a Kongót és elfoglalja Fashoda helységet. Ugyanebben az időben folytatott harcokat az angol hadsereg is Egyiptom-Szudánban. Egyszer csak az angol és francia csapatok szembe-találkoztak. Kitchener angol tábornok kényszeri-

tette a franciákat Fashoda átadására, akik természetesen szép szerével nem voltak hajlandók a városkát átadni. Az ügy a Foreign Office és a Quai d'Orsay elé került, a francia és angol diplomácia között elkeseredett küzdelem indult meg. Delcassé, francia hadügyminiszter egy háborus nyilatkozattal még csak elmérgesítette a helyzetet. Háboru, — mondotta mindenki.

De Fashodát az angolok váratlanul elhagyták... a béke ismét — nem tudni, hogyan helyreállt...

Az agadiri puccs (1911.)

1911-ben Németország felvetette azt a kérdést, hogy vajjon Marokkó a nemzetközi jog szerint, kinek a protektorátusa alá kell, hogy tartozzék? Vitája kihangsúlyozására Agadir alá vezényelte a német flotta nagyrészét, hogy „megvédje a város német származású és német alattvaló lakóit“. Franciaország magyarázatot követelt, aminek azt lett a vége, hogy úgy Franciaország, mint Németország általános mozgósítást rendelt el. Anglia közbelépett az utolsó pillanatban és kompromisszumos megoldást javasolt. A javaslat értelmében Németország megkapta a kongókörnyéki gyarmatokat és több afrikai gyarmatot, — mire elállt agadiri követeléseitől.

A történelem arra tanít bennünket: — írja a Románia —, nem kell hinnünk abban, hogy kimondták az utolsó szót“. Szokás szerint azokat a diplomatákat, akik kimondják a nemet, a történelem cáfolja meg. Mikor a feszültség enyhül, látszik meg, hogy az események nem voltak fatálisak és nem voltak kikerülhetetlenek.“

H. SZIKLAY GIZI tánciskolájában

Calea Banatului 8-10. sz. alatt október 3-án, hétfőn este új TÁNCOLON KEZDŐDIK

A kormány nemcsak törvényeket hozott, de a szellemet is megváltoztatta

Bucureştiből jelentik: Mindenki azt kérdezi, miként lehetséges, hogy egy köztudomás szerint zürzavaros és bizonytalan korszak lezárása után, az újjászervezésnek alig néhány hónapos munkája máris anyagi és erkölcsi eredményekben gazdag mérleget mutat. Erre a kérdésre igen könnyű megadni a választ, különösen Erdélyben, ahol az alkotó szellem szinte naponta szolgáltat valódi meglepetéseket. A titok nyitját könnyű megtalálni. Csak az események alakulását kell figyelemmel kíséreni s ebben benne van a magyarázat. Azok a veszedelmek, amelyeknek hangoztatásával az ország nyugalma állandóan megzavarták, csak elképzelt veszedelmek voltak. Egyetlen erős kéz kellett csupán ahhoz, hogy elseperje a rendbontókat és eloszlassa a félelmet. Ilyen légkörben természetesen nem végezhettek eredményes munkát. Csak tervek és elméletek születtek, amelyek sohasem hoztak gyakorlati eredményt. A falvak-egészségügyi helyzetének rendezése hiába sürgetett: nem történt semmi. A városokban minden közérdekű munkálat elkészítésére kidolgozták a terveket. Ezek a tervek azonban két évtizeden át megvalósítatlanul maradtak, mert a rendszerből hiányzott a kezdeményező erő és minden jószándék elvérzett a bürokráciával folytatott harcban. Nem javították az egyre rosszabb karba kerülő utakat, nem épültek új hidak, mert hiányzott minden kezdeményező erő és bátorság s az eltelt két évtized alatt szinte hagyományná vált a tespedés. Új pénzügyi rendszer bevezetését évről-évre halogatták, hiába várta az ország jogos sérelmeinek orvoslását.

Vajjon valóban oly leküzdhetetlenek voltak ezek a nehézségek? Nem. A tunyaságnak halálos nyomása nehezedett egész közéletünkre s ebben a légkörben nem indulhatott meg alkotó munka és a nemzeti élet minden jele megszünt. Az eltelt két évtized alatt mindenki csak beszélt. Terveket, szölamokat hangoztattak, de az országban és a vezetőkben nem volt meg a komoly munkához szük-

séges összetartás, az önmaguk iránti bizalom ereje. Ez volt az igazi veszedelem s csak most tudjuk felmérni, milyen veszélyeket hozhatott volna az országra a multnak ez a mentalitása. Csak most tudjuk felmérni a jelentőségét annak a munkának, amely ismét életre keltette az országot, a tömegekben megteremtette a munka lelki feltételeit és élő valósággá változtatta a februári új alkotmány szélflejtését. Építő és erős nemzetté váltunk, amely meg fogja állani a helyét és tetteivel írja be nevét a történelembe.

Senkit se leljen meg tehát az sem, hogy a régi rendszernek nem volt szüksége olyan erőskező törvényekre, mint az ujnak. Azt a széthulló rendszert törvényekkel sem lehetett volna összefogni, az új rendszerben nemcsak törvényeket, hanem új szellemet is hozott és a nép akaratával egybehangozóan érvényesül az uralkodói akarat is. A nép apró egysegeiből felépül a nemzet erős építő és termelő országa.

Eltűnt egy német posta-repülőgép?

Berlin. A Deutsche Luithansa „Do. 80“ jelzésű repülőgépe, amely az Atlanti Óceán felett rendszeres postaszolgálatot végzett, nyomtalanul eltűnt. Utolsó útja a braziliai Natalból Bakhurst irányába vezetett. A repülőgép után megkezdtek a kutatást.

CENTRAL: 11.30-kor matiné
3, 5, 7.15 és 9.30 órákor.

Csikágó, a bűnös város

Lyrene Power, Don Ameche, Alice Faye, Alice Brandy

PENSIÓBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többbe, mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné-uca 10., félelelet,

a Belváros szívében.

Hideg-melegviz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

FOLYTON JAVIT!

IRTA: STELLA ADORJAN

Viola és férje vendégségben voltak Olgáéknál. Ejjél jóval elmúlt, most bucsuzkodnak az előszobában.)

VIOLA (megcsókolja a házlásszonyt): Szervusz édesem, holnap korán hívjal. Miért nem visled a jobboldalon ezt a brosst!?? (Gyorsan megigazítja). Csak tizig vagyok otthon! Pá Sándor! (Kezet nyújt a házigazdának). Mondja, miért fésüli maga hátrafelé a haját, amikor oldalváltásték sokkal jobban állna? (Gyorsan kiveszi a fésűjét a retikülből és néhány határozott húzással megváltoztatja a frizurát.) Így ni, nézzen csak a tüöröbe, egészen más ember!

PÉTER (Viola férje türelmetlenül): Gyere már drágám, holnap hét órákor kelek!

VIOLA: Na és? Nekem nem kell felkelni félizkor? (Körülnéz az előszobában.) Édes ez a kútya, de miért nem rakjátok a másik oldalra, itt a kutya se veszi észre és ennek a garnitúrának se itt a helye... (Gyorsan átrendezi az előszobát, megégyeszer bucsuzkodik, majd a szobalánynak): Pá, Maris, jól áll magának ez a fityula, de ne tegyen fel ilyen nagy másnit, várjon csak, megigazítom... (Ez is megtörténik, majd végül mégis csak távoznak.)

PÉTER (a kapu alatt): Hol a csudában van itt a csengő? (Végre megtalálják és a házmester kicsoszog.)

HAZMESTER: Jó estét kívánok. Vannak még odafenn?

VIOLA: Mi vagyunk az utolsók, de hallom Kovácséknál is kártyapartie van a harmadik emeleten. Mondja csak, öregem, miért nem teszik a csengőt a tábla alá, szóljon a gondnok urnak, minden rendes házbán olyan helyen van a csengő, hogy megtalálhassa az ember... Jó éjszakát... (Kimennek a kapun.) Akarsz egy kicsit gyalog menni?

PÉTER: Szívesen. Ugyis szeretnék veled beszélni. Mondd, szíved, miért szólsz te bele mindenkinek a magánügyeibe? Mi közöd neked ahhoz, hogy Lenke hol viseli a brosst, Sándor milyen választékot hord és a házmester hól tartja a csengőt?

VIOLA (csodálkozva): Nahát! Ezen is kifogásolni valót találász?

PÉTER: Hogyne. Évek óta figyelek, de még mindig nem ismerlek eléggé. Mindig felfedezem valami új szokásodat. Sohasem vagy megelégedve azzal, amit más csinál. Folyton javítsz.

VIOLA: Hogy érted ezt?

PÉTER: A kritizáló szellem sokkal erősebb benned, mint az alkotó elem. Nem lehet veled bennni egy idegen lakásba, hogy át ne rendezd, nem beszélhetsz egy férfival, hogy át ne kösd a nyakkendőjét, nem üdvözölhetsz egy kutyát, hogy ne igyekeznél megváltoztatni a házastársát vagy a kalapja formáját.

VIOLA: Ezért véletlenül nagyon hálásak a nők, mert remek izlésem van.

PÉTER: Igen, de visszaélsz velem! Te vagy az a bíráló zseni, aki a Heifetz-koncert után kijelented, hogy szép volt, de te a Mendelssohnt más felfogásban játszottad volna. Te magyarul meg Capablancának, hogy mégis csak a bastyával kellett volna lépnie a futó helyett, Culbertsonnak, hogy miért nem bontott kárót a partnere alá, Jekel falussy Pillernek, hogy hibásan ripsztozott a hat év előtti olimpiáson és Sárosi Gyurkának, hogy miért nem passzolta a labdát hátra.

VIOLA: Bocsáss meg, az embernek lehetnek kritikái megjegyzései.

PÉTER: Neked csak kritikai megjegyzéseid vannak. Csak javítani szoktál! És emellett tulzásba viszed a dolgot. A multkor például, — nem akartam szólni — miért tanítottad a klub bankettjén azt a feketebajuszos urat helyes francia szórendre?

VIOLA: Mert hibásan beszélt!

PÉTER: Szíved, az illető ur eredeti párisi francia, ott született, ott élt negyven évig, hidd el, jobban tudja a szórendet, mint te. Nem szóltam semmit, amikor a szivarzsebben megigazítottad a zsebkendőjét, mert hátha ahhoz te jobban értesz, milyen zsebkendőcsücsköt kell szmókinghoz hordani, de amikor francia nyelvleekét adtál neki, egyszerűen dühbe gurultam.

VIOLA: Mert te mindenért könnyen megharagszol, ha rólam van szó. Na gyere szépen, itt majd átvágunk az Eskü-téren.

PÉTER: Azt már nem!

VIOLA: Miért nem?

PÉTER: Nem merek veled végigmenni a Péter-szobor mellett. Képes vagy megállni és megmagyarázni a költőnek, hogy sokkal helyesebb volna, ha hátat fordítana a Dunának.

Megkezdődtek a védőbeszédék a Csermák-ügy szombati főtárgyalásán

Hétfőre, vagy keddre várható ítélet a monstre-csalási bűnperben

Tíz napos tárgyalás után — mint az Aradi Közlöny megírta — befejeződtek a bizonyítási eljárások a Csermák-ügyben. Naponta zsufolásig megtelt a tárgyalóterem szenzációra éhes közönséggel és ezalatt a tíz nap alatt, délelőtt, délután kedvenc szórakozóhely volt az aradiak számára a törvényszék esküdtzéki terme. Arra a hirre, hogy szombaton reggel kezdődnek meg a perbeszédék, ha lehet még nagyobb érdeklődés nyilvánult meg, mint máskor. Délelőtt, de különösképpen délután, mozogni nem lehetett az egyébként nagy befogadóképességű esküdtzéki teremben. A teremőrök újabb és újabb padok elhelyezésével próbálták megoldani a közönség elhelyezésének kérdését, de végül is, aki későn jött már kintrekedett a teremből, ahol nemcsak ülőhely, de állóhely sem volt. Az igazi „táblás házat” mi sem jellemezte jobban, minthogy az újságírók kiszorultak a részükre fenntartott padosorokból, ahol tulnyomó részben hölgyek foglaltak helyet, a bűnperben szereplő ügyvédek hozzátartozói, akik kíváncsian várták a vád és védőbeszédék elhangzását. A törvényszék bírói kara is képviseltette magát. Jelen volt Ionescu S. Petre vezető-főügyész. Alexandrescu Alexandru tagozati elnök, Murgescu vizsgálóbíró, reggeltől késő estig hallgatta az érdekesítő jogi vitákat. Az ügyvédek a többi tárgyalótermekből — elvégzett dolgaik után — az esküdtzéki teremben folyó tárgyalás izgalmas, utolsó felvonásait hallgatták meg.

jogvégzett embereket. A védő szerint senkinek a félrevezetettek közül eszébe sem jutott írást kérni, vagy érdeklődni, hogy ki is az a Csermákné tulajdonképpen, ha már hitelt nyujtanak neki. Egy szerűen mindenki elhitte a 29 millió vagyonról szóló mesét, meg az értékpapirokat, amiket senki sem látott, meg azt, hogy milliót érő palotája van Budapesten, ugyanekkor pedig husz leit kért kölcsön kenyérre az öt gyermeke számára. Kijelentette Gherman Dante dr., hogy a többi vádlottak közül senkit sem akar vádolni, de a károsultakkal együtt, mindenki felelős azért ami történt. Ártatlan mesével milliókat nem lehet kivenni az emberek zsebéből, tehát a pénzt nem azért adták Csermákéknak, hanem vagy garanciára, vagy pedis mert keresni akartak rajta. Keresni úgy, ahogyan nem mindig lehet. Szó sem volt itt jóakaratról. Csermákék ebben az ügyben saját hibájukon kívül kerültek főszereplőkként.

Csermákék védője beszédét azzal fejezte be, hogy védenice számára felmentést kér. Az idő előrehaladottságára való tekintettel az elnök beakarta rekeszteni a tárgyalást, azonban már kora délután bejelentette Negoescu Vladimir bucuresszti ügyvéd, Kratochwill Jan mérnök védője, hogy este vissza akar utazni a fővárosba és ezért még a mai napon szeretné elmondani védőbeszédét. Negoescu mindössze félórát beszélt, miután Gherman Dante öt órától nyolc óráig fejtette ki mondanivalóját. A bucuresszti ügyvéd szerint Kratoch-

MELEG HARISNYAT, kesztyűt, szvettort, töllel trikókat, reformna drágót BOGYO-nál Str. Eminescu 1. kespénzdrón legolesobbán Corso most mellott

Szombat reggel elsőnek dr. Fabius Stefan kolozsvári ügyvéd, a magánvád képviselője — mondott rendkívül érdekes, jogi érvekkel felépített beszédet. A vádheszéd két és fél órán át tartott és abban a kitünő ügyvéd felgöngyölítette a bonyolult bűnügy közel két éven át történt valamennyi számottevő eseménvét. Fabius dr., Hartmann Kálmánné és Stan Victoria nevében beszélt és az utóbbi megbizásából Putici Victorinéval szemben nem támasztott követeléseket, miután Stan Victoria a kölcsönt a többi vádlott tudomásával és biztatásával adta Csermák Ferencnének. Részletesen vázolta, hogyan bonvolították le a fantasztikus hangzó milliós csalási manővert, amely nem egy család, hanem sorozatosan elkövetett, fondorlatos módon kieszelt csalások egész lánca volt. A heszéd elhangzása utáni rövid szünetben a jelenlévő ügyvédek, tekintet nélkül arra, hogy ellenfelei voltak-e Fabius dr. ügyvédnek e perben, elismerésüket fejezték ki az érdekes fejtegetések hallatára.

A magánvád képviselője után Blanariu ügyész mondotta el rendkívül nagyvadású vádbeszédét. Az ügyész vádbeszédét tarkította szellemes észrevételekkel és oda konkludált, hogy Csermákék, akiknek előéletét részletesen vázolta és akikről beszédében levelek és adatok alapján bizonyította, hogy ismert hűntetett előéletű, körözött szélhámosok, ebben az ügyben nem mint főbűnösök szerepelnek. Az ügyész szerint a második és harmadikrendű vádlottak a Putici házaspár, bizonyos mértékig jóhiszeműek voltak. Blanariu ügyész főként a negyedik vádlottat illette súlyos vádakkal, aki szerinte a cselszövények értelmi szerzője volt és aki nélkül nem károsíthattak volna meg ennyien. Blanariu ügyész valamivel két óra előtt fejezte be vádbeszédét, amit 12 óra előtt kezdett meg.

Délután került sor az első védőbeszédre. Dr. Gherman Dante, a Csermák-házaspár védője mondotta el mindvégig lebilincselő, frappáns hatású beszédét. A köpenicki kapitány esetéhez hasonlította az egész Csermák-ügyet, amely szerinte tévesen került bűnügyként a törvényszék elé. Tragikomikus esetnek minősíti, ami történt. Rámutatott Csermáknéra és feladta a kérdést a törvényszéknek, hogy elihető-e az egyszerűen kinező asszonyról az, hogy fondorlatosan csalt és félrevezetett mindenkit. Beleértve tanult művelt,

will helyzete a tárgyalás folyamán teljesen tisztázódott. Kiderült, hogy a mérnök maga is áldozat és a védő jogi érvekkel igyekezett bebizonyítani, hogy Kratochwill számára a felmentő ítélet sem hozhatja meg a kárpótlást azért, amit tíz hónapi vizsgálati fogsággal, ártatlanul szenvedett. A védőbeszédeket hétfőn reggel kilenc órákor folytatják.

Budapesti professzor tragikus öngyilkossága

Budapestről jelentik: Ritoók Zsigmond dr., az európai hírvégyetemi tanár, budai lakásán szívenlőtte magát és szanatóriumbá való szállítása közben kiszenvedett. A 68 éves belgyógyász tanár pénteken hagyta el az egyik szanatóriumot, amelyben fájdalmas betegsége keresett gyógyulást. Nyilván úgy érezte, hogy betegsége mindinkább elhatalmasodik és nincsen reménye a gyógyulásra. Ma hajnali 5 órákor felkelt, dolgozó szobájába ment, előke-reste revolverét és szíven lőtte magát. A lövés-re felriadt hozzátartozók iróasztalára dőlve találták, melléből patakzott a vér. Azonnal telefonáltak Winternitz tanárért, aki néhány perc múlva megérkezett és megállapította, hogy a golyó a szívburkot sértette meg. Winternitz nyomban műtétet akart végrehajtani öngyilkos kollegáján, de alig indult meg a mentőocsi, amikor Ritoók kiszenvedett. Az öngyilkos egyetem tanár nagyváradi születésű volt.

CLARIDGE

PENSIO

BUDAPEST

IV., Bécsi utca 5.

Telefon: 182-827.

Tökéletes kényelem. Elsőrangú konyha. (Diétás ételek). Sűrű és tuss-szobák. Luxushotel kényelme. Uri otthon melege.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A királyi helytartók hatáskörének újabb bővítése

A belügyminisztérium hatásköréből több intézkedési és felügyeleti jog szállt át a királyi helytartókra

Bucuresti. Azon jogokon és hatáskörökön kívül, amelyeket a közigazgatási törvény a királyi helytartó számára kijelöl, a következő hatáskörrel ruházták fel őket:

1. Végrehajtja a közigazgatásra vonatkozó ama törvényeket és rendelkezéseket, amelyek a belügyminiszter hatáskörébe tartoznak, kivéve azokat, amelyek törvény által vannak a belügyminiszter felhatalmazása alá tartozva, vagy amelyek érvényességéhez királyi dekrétum, vagy minisztertanácsi jegyzőkönyv szükséges.

2. Végrehajtja a választási törvényre, a mozgósításra és a rekvirálásra vonatkozó törvényeket.

3. Intézkedéseket fogantatja a miniszter utasításának megfelelően.

4. Végzi a belügyminiszteri teendőket a tartomány turisztikai hivatalainak, rádióadó állomásai és mozgósítási ügyeivel kapcsolatban. Ezek között ellenőrzést gyakorol. Ellenőrzi a statisztikai hivatalokat és kinevezi a statisztikai előadókat.

5. Kinevezi, előlépteti, áthelyezi, megbünteti a tartomány hivatalnokait. A tisztviselői szabályzat és a különleges törvények értelmében.

6. Fegyelmi büntetéseket alkalmazhat a tartományban a belügyminisztériumtól függő tiszt

viselőire, egészen a prefektusi rangig. Áthelyezheti ezeket a tisztviselőket a tartomány területén, egyik helységről a másikba, akár szolgálati érdekből, akár az illető kérésére.

7. Engedélyez szabadságokat a belügyminisztériumtól függő tisztviselőknek, a tartomány területén.

8. Személyi és anyagi kiadásokat hagy jóvá és utal ki meghatározott korlátokon belül.

9. Ünnepélyekre, bálókra ő ad engedélyt és ő véleményezi a jótékony célra történő gyűjtéseket.

10. Hősi emlékművek emelésére ő ad engedélyt.

11. Engedélyezi zárt körök létesítését, vagyis olyan köröket, amelyeket csak tagok látogatnak.

12. Végzi a belügyminiszteri teendőket jogi személyekre vonatkozó törvénnyel kapcsolatban, kivétel azon intézkedések, amelyekhez királyi dekrétum szükséges.

13. A belügyminiszter nevében gyámolító és ellenőrzési jogot gyakorol a jogi személyek, a közintézmények, közhasznú berendezések fölött, a tartomány egész területén, ame-

Hol érlek utól, végtelen természet?

Már Göthe is meghajolt zseniális megismerésében a Mindenható természet előtt és jóval előtte, az ókor bölcsői, a természeti erők hatalmát nem csak megcsodálták, hanem ki is használták. Példaképpen felemlítjük, hogy már akkor ismerték a tejcsodálatos hatását az ember bőrére és minden más eszközzel szemben előnybe részesítették. Ezen ősrégi tapasztalatok a tiszta tejből előállított Milkuderm-Milchfettcrème és Milkuderm-Hautsahne-ban vannak megalapozva, melyek a bőrt nemcsak külsőleg takarják, hanem a szövetek pórusaiba és sejteibe is behatolhatnak, miáltal a bőrt élénkítik, felfrissítik és fiatalítják. Már egy kis tubus Milkuderm-Milchfettcrème és Milkuderm-Hautsahne csodákat mivel.

lyek a belügyminiszter ellenőrzése alá tartoznak, kivéve a belügyminisztériumhoz közvetlenül tartozó intézményeket.

14. Elintézi azokat a módosításokat és bejegyzéseket az anyakönyvi okmányokban, amelyeket a külügyminiszter kér.

15. Jogosítványokat bocsát ki különböző foglalkozások és mesterségek gyakorlására, amely jogosítványokat eddig a prefektus bocsátotta ki, belügyminiszteri megbízás alapján.

Az utolsó három szakasz a köztisztviselők feletti fegyelmező hatáskört részletezi.

Csakis a hivatalosan megállapított órákban fogad a királyi helytartó

Tájékoztató irodát rendeztek be a királyi helytartóságon

Temesvárról jelentik: Marta Alexandru dr. királyi helytartó méltóságának elfoglalása után hivatalosan megállapította azokat az órákat, amidőn fogad és a közönséggel az érintkezést felveszi. Utóbbi időben mind gyakrabban történik, hogy úgy a királyi helytartót, mint a helytartóság vezértitkárát, valamint a tisztviselőket is a legalkalmatlanabb időkben keresi fel a közönség és ezáltal feltartóztatja a helytartóságon folyó munkát. A jövőben a hasonló esetek nem ismétlődhetnek meg, mert

a királyi helytartó és a vezértitkár csak a hivatalosan megállapított időben fogadhatja a közönséget és pedig a királyi helytartó ked-

den és pénteken 11 órakor. Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár ugyanezen a napokon és ugyanezen időben fogad,

Minthogy a többi napokon a hatóságok főnökei az ügyek intézésével vannak elfoglalva, a köz érdekében is kívánatos ezt a rendszabályt szigorúan alkalmazni.

Epstein Tibor

okl. hegedűművész (Páris)

hegedű-tanfolyamára a jelentkezések megkezdődtek, Piata Avram Iancu 5-6.

Elvi jelentőségű semmi őszi döntés az esküt nem tett volt megyei tisztviselők ügyében

Bucuresti. A Romania című lap egy most hozott semmitől döntéséről számol be, amelyet a legfőbb bírói fórum Belea ny. őrnagy és több esküt nem tett nyugdíjastárs ügyében hozott.

— Ismeretes az esete azoknak az erdélyi és bánági volt tisztviselőknek — írja a lap — akiket egy 1930-ban hozott minisztertanácsi határozat (Törvény, amelyet Popovici Mihai akkori pénzügyminiszter nyújtott be. A szerk.) felhatalmazott arra, hogy a Boila Romulus által szervezett nyugdíjbizottságok döntése alapján nyugdíjat igényeljenek a román államtól. Ezek a bizottságok több tízezer olyan volt tisztviselő nyugdíj-jogosultságát ismerték el, akik a volt osztrák-magyar területek átszervezése után nem voltak hajlandók szolgálatot teljesíteni a román államnak és megtagadták a trón és az ország iránti hivatali esküt.

— A nyugdíjpénztár az 1929-iki törvényre való hivatkozással nem volt hajlandó elismerni a jogaikat. Álláspontját azzal indokolta, hogy miután az eskütétel a vonatkozó törvény értelmében a leglényegesebb feltétel, azokat, akik azt megtagadták, nem lehet köztisztviselőnek és így nyugdíjasoknak sem tekinteni. Következésképpen igényeikkel az intézményekhez utasította őket, ahol annakidején szolgálatot teljesítettek.

— Az érdeklő nyugdíjasok e határozat ellen felebezést nyújtottak be az állami számvevőszékhez, amely döntésében arra kötelezte a nyugdíjpénztárt, hogy nyugdíjasai közé vegye fel azo-

kat a volt tisztviselőket, akiknek nyugdíj-jogosultságát az említett bizottságok elismerték. E döntés ellen a nyugdíjpénztár felfolyamodást nyújtott be a Semmitől székhez. A legfőbb bírói fórum megsemmisítette a döntést és az ügyet újratárgyalás végett visszaküldte az állami számvevőszékhez.

— Az állami számvevőszék az előző döntés értelmében hozta meg újabb határozatát, mire a nyugdíjpénztár a Semmitől szék egyesült tanácsához intézett felfolyamodást. Az egyesült tanácsok döntése tegnap hangzott el és kimondja azt, hogy az e kategóriába tartozó volt tisztviselőket az illető községeknek és városoknak kell felvenniük nyugdíjasaik közé és nem az állami nyugdíjpénztárnak.

„SCALA“ NAGYFILMEK SZINHAZA

TEL: 20-10.

Ma vasárnap és a következő napokon világláger

az angol filmgyártás büszkesége

BLOKAD 1938

(Spanyolország körülzárása)

Hétköznap — Szeretlem — Hőstesség

ECLAIR Madeleine Carrol

JOURNAL

Henry Fonda

Ma vasárnap matiné 11.30 és délután 3 órai mérsékelt helyárakkal

Előadások kezdete: 5, 7.15 és 9.30.

... és ismét
csábitanak a káprázatos
tengeri utazások!

Ózsi földközítengeri utazások
a fehér
MILWAUKEE
szarhajóval

Hapag-utazás Nyugat-Afrika
az Egyenlítőtől

Okt. 30-tól nov. 23-ig. / Ára Lei 21500.- 151

A Golf-áram
tropikus hazájába

„MILWAUKEE” szarhajóval
Nyugat-India, Mexicóba és
New Yorkba

1939 január 9-től márc. 24-ig. / Ára ca. Lei 50000.-

Karácsonyi és szilveszteri utazás
az atlanti óceáni szigetekre

4938 dec. 20-tól 1939 január 6-ig / Ára Lei 15000.- 151

Mindig-jól utazik a
**HAMBURG-AMERIKA
LINIE**

hajóival

Információk · Prospektusok
Képpislet:
Künstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnyelv: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Chamberlain útlevele...

A huszadik század harmincas éveit kétségtelenül és egyre nyilvánvalóbb módon a gyorsaság, a lendület jellemzi. Az a szenvedély-vihar, amelynek ereje most csaknem elsodort bennünket, úgy viharzott végig a világon és mindannyiunk idegzetén, ahogyan erre még nem volt példa. A válság olyan gyorsan teljedett ki és oldódott meg, amint azt a rádió, a távbeszélő és a repülőgép korszaka nemcsak megengedi, de egyenesen megköveteli. Vannak előnyei és vannak hátrányai ennek a szédítő tempónak s legnagyobb hátránya feltétlenül csak bizonyos vonatkozásban érvényesül. Nem általánosítható. Csak a hírek s a hírek hatása alatt külföldre repülő miniszterek járnak valóban a korszellem mérföldes csizmáival, az átlagemberek s a hétköznapi ügyek azonban lemaradnak a repülőgépről és kimaradnak a rádióműsorokból. Chamberlainnek ellentétben való ügye volt Hitlerrel s más természetesebb, hogy nyomban a személyes érintkezés lehetőségére gondolt. Mármost ha nem arról a Mr. Chamberlainről van szó, aki a világ legnagyobb birodalmának kormányelnöke, hanem például valamelyik közepkereskedőről, akinek elszámolnivalója és peres ügye van külföldi szállítójával, hol maradtak volna a műszaki csodák, míg zsugorodtak volna a lehetőségek...

Igaz viszont, hogy két kereskedő vitáját nem mérhetjük a világpolitika jelentőségével. Am igaz az is, hogyha a határok válaszfalai, az útlevelek rendszere, ezernyi egyéb súlyos nehézség nem akadályozná a kereskedők szabad működését és az élet korlátlan megnyilvánulását, ha mindenki úgy vehetné igénybe azt, amit a huszadik század harmincas éveit elyben minden vonalon kívánnak, nem lenne szükség arra, hogy az utolsó perceket kihasználó békeangyalok röpködjenek tenger és országhatárok felett.

Volt-e útlevele Chamberlainnek, Mussolininek és Daladiernek? Nem hisszük. De hiszen senki sem kérte tőlük. És lám, útlevél nélkül is elég jól elintézték a világ dolgát, mintahogyan sokkal jobban nyugodtabban bonyolódának az események, zavartalanabban folynék az élet, ha kevesebb gondot fordítanak az embereket egymástól elválasztó határokra, a rendszert megtestesítő útvelekre, ágyukra, robbanóanyagokra. Hiszen annyi egyéb elintézelvélünk lenne...

BALLA KÁROLY

— **IDŐJÓSLAT.** Változó felhőzet, a hőmérséklet emelkedik.

— **ZÜRICH TÖZSDEZARLAT:** Páris 11.85, London 21.19, Newyork 439.75, Brüsszel 74, Milánó 23.15, Amszterdam 238.62, Berlin 176.25, Szófia 540, Varsó 83, Belgrád 10, Bucureşti 3.25.

— **A minorita rendfőnök útja.** Dr. Pászthy Bonaventura minorita-rendi tartományfőnök hétfőn délelőtt Nagybányára utazik az ottani minorita-rendi hittudományi főiskola meglátogatására. Onnan tovább folytatja szemleutját, amely a többi erdélyi rendház szobrásos meglátogatására irányul.

— **A közhivatalok téli munkarendje.** Bucurestiből jelentik: A közhivatalok nyári munkarendje a mai nappal megszűnik és a hivatalok a következő téli időbeosztással dolgoznak: hétfőn 15.30—19.30-ig, a többi napokon pedig reggel 7.30-tól 13.30-ig. Kedden és pénteken délután is dolgoznak a közhivatalok, mégpedig 16 órától 19-ig.

— **BESZÜNTETTÉK A LÉGI UTASFORGALMAT.** A romániai LARES légforgalmi társaság október elsején beszüntette a légforgalmat az egész ország területén. Aradról a szombati nap folyamán indult az utolsó utasszállító gép.

— **Nyugalomba vonult a posta vezérigazgatója.** Bucurestiből jelentik: Ion Pitulescu mérnök, a posta vezérigazgatója október 1-től nyugalomba vonul és helyét A. Constantinescu aligazgató tölti be.

— **Összeszedték Kassán a rádiókat.** Kassáról jelentik: A rendőrigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint a rádiókészülékeket Kassán le kell szerelni és becsomagolva megőrzés végett be kell szolgáltatni.

— **Nagybánya is magyar alpolgármestert kap.** Hanzu Alexandru tábornok, Szamosmegye királyi székartója Nagybányán tárgyalt több egyházi és közeleti vezetőemberrel. Kiszivárgott hírek szerint ennek során szóba került a polgármesteri kinevezés is. A tárgyalások során a polgármesteri kinevezésre dr. Pop Alexandru volt szatmári alispánt javasolták, míg alpolgármesternek Gárdonyi Nagy László városi erdőfőmérnököt. Ugy tudják, hogy a javaslatot a királyi székartó elfogadta és a napokban megtörténik az új polgármester és a magyar alpolgármester kinevezése.

Gázalare rádióbemondók részére!

Londonból jelentik: A belügyminisztérium légvédelmi osztályának laboratóriuma rádióbemondók számára különleges gázalarcot készített, amelyeknek belsőjébe apró mikrofont szerelnek, hogy biztosítsák a rádió üzemének folytonosságát légi- és gáztámadás bombabiztos stúdiót rendeznek be légítámadás esetére.

— **Uj zárórák érkekezlete.** Október 7-re Popescu Petre munkaügyi vezérfelügyelő érkekezletre hívta össze a munkafelügyelőség mellett működő paritásos bizottságot, amely az aradi üzletek nyitási idejét és záróráját állapítja meg. Ugyanez a bizottság dönt afőlről is, hogy a megyében mely turisztikai és üdülőhelyeken függesszék fel egyes szakmákra vonatkozóan a vasárnapi munkaszüneti rendelkezéseket.

Ne kísérletezzen a szemével!

Tökéletes szemüveg

Aradon csak a 20 éves gyakorlattal bíró

GÁRDONYI szoklátszerzőnél Dáciával szemben szerezhető be megnyugtató bizalommal.

Must, szesz és pálinka lozmérők nagyválasztékban, olcsón

— **IRORSZÁG HATALMAS ADÓSSÁGAL** Londonból jelentik: Irország tegnap 10 millió font sterling adósságot fizetett vissza Nagybritanniának. Ez az adóssága a Londonban megkötött kereskedelmi szerződésből származott.

— **Fehérnemű, pyjamák méret után,** harisnya és tiszta-selyem nyakkendő különlegességek a „Lord“-cégnél. Arad, Bul. Regele Maria 2-4. Neuman-palota. Telefon: 18-44.

— **Kimutatás készül az országban található 25 hektárnál nagyobb birtokokról.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter megkeresést intézett a miniszteriumhoz tartozó összes alantas szervekhez és jelentést kért arról, hogy mennyi 25 hektárnál nagyobb birtok van az országban. A jelentésben a terület rendeltetését (szántó, kaszáló, erdő, stb.) pontosan fel kell tüntetni.

STRASSER-ceg a legolcsóbb női- és férfi-szövetekben

— **Hétfőn: Lutheránus Nőegylet kávédelutánja.** Az aradi Lutheránus Nőegylet szokásos kávédelutánját hétfőn, október 3-án délután 5 órakor rendezi meg a nőegylet helyiségében.

Az előkelő adós

— És mondd, kérlek, nem kínos neked, ha lépten-nyomon hitelezőiddel találkozol?
— Egyáltalán nem, mert én mindig auton megyek, hitelezőim pedig rendszerint gyalog.

— **EMELKEDIK ARADON A MAGYAR KATOLIKUS ISKOLÁK IFJUSÁGI LÉTSZÁMA.** A most kezdődő iskolai évre az aradi róm. kath. főgimnáziumba 134, a róm. kath. magyar leánygimnáziumba 173, a róm. kath. német leánygimnáziumba 80, a róm. kath. fiú elemi iskolába 187, a róm. kath. leány elemi iskolába 156, a róm. kath. óvodába 75 növendék iratkozott be. Örömmel állapítható meg, hogy az itt közzétett létszám a múlt évhez képest némi emelkedést mutat, aminek oka a mai kormány iskolai politikájába vetett bizalom. Minden reményünk meg van ahhoz, hogy ez a bizalom a jövőben még emelkedni fog.

— **Romániába érkezett a „Financial News“ főszerkesztője.** Bucurestiből jelentik: Stakelberg báró, a londoni „Financial News“ főszerkesztője, — aki tegnap óta Bucurestiben tartózkodik. — kihallgatáson jelent meg Titeanu sajtó- és propagandaügyi alminiszternél. Stakelberg Bucurestiből Szófiába és Ankarába utazik.

— **Dr. Krausz újból rendel.**
— **Dr. Mátrai-Nedella P.** orvosi rendelőjét október 1-től a V. Goldis 12-a sz. alól az Eminescu-ucca 2. sz. alá (Bancara-palota) helyezte át. Rendel 3-6-ig. Rövidhullámkezelés d. e. 11-től fél 1-ig.

— **DR. PESCIARIU** kórházi belgyógyász főorvos október hónapban szabadságon tartózkodik. Ezen időre rendeléseit beszünteti.

— **Kövel dobálták a constantai gyorsvonalat.** Bucurestiből jelentik: A Constanta felől érkező gyorsvonalat Medidgie állomás közelében több pástorgyarmek kövekkel dobálta meg. Az étkezőkocsi egyik ablakának üvege betört és egy utas megsebesült.

— **Halálozás.** Dr. Bodroghy Imre, Aradvármegye volt arvaszéki ülnöke, mezőúri ügyvéd, szeptember hó 28-án váratlanul elhunyt. Temetése szeptember hó 30-án ment végbe Mezőtúron.

— **Katolikus egyesületközi gyűlés Aradon.** A róm. kath. plébániahivatal az összes katolikus kérdések elintézésére és különösen az akció katolika megindítására október 5-én, délután 6 órára egyesületközi gyűlést hívott össze. A gyűlés iránt az összes katolikus egyesületek részéről nagy érdeklődés mutatkozik. Itt említjük meg, hogy okt. hó 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az összes katolikus egyesületek részére az egyházi munkák sikeres elvégzéséért ünnepélyes Veni Sancte-t tartanak.

— **Szenvedő beteg asszonyok gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel is nagyon könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el,** ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

— **AZ ARAD-TEMESVÁR KÖZTI UT KIÉPÍTÉSE.** A kormány minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján megbizta a Sacorut utépítési vállalatot az Arad és Temesvár közti országút építési munkálatainak befejezésével. A még hátralévő utszakasz építése 5,060.000 leibe kerül. Egyben megbizta a minisztertanács a céget azzal is, hogy a Temesvár és Arad közötti országutat egész hosszában modernizálja. A modernizálás költséggel 11,100.000 leit tesznek ki.

Szörmék nagy választékban!

Szörmemunkák legújabb modellek szerint

Zimmermann

szűcsmesternél, Str. I. G. Duca 5.

— **A meghurcolt újságíró elégtétele.** Még 1935-ben történt, hogy Maior Nicolae román hírlapíró egy kolozsvári többéglapban cikksorozatot írt Petrescu Gheorghe, volt gyulafehérvári pénzügyigazgató működése ellen s azt állította, hogy a pénzügyigazgató és Dumitrescu nevű magánújságíró sorozatos szabálytalanságot követett el. Petrescu pénzügyigazgató sajtóperét indított az újságíró ellen s bár éppen a leleplezett ügyek egyike miatt a pénzügyigazgatót Teleorman-megyébe helyezték s az ügyben külön vizsgálat is indult, a sajtóper tovább folytatódott. Négyizben tárgyalta már az ügyet a kolozsvári törvényszék. Miután érdeklődés lefolytatást az eljárást és a bizonyítás is megtörtént, az elhangzott vallomások alapján a bíróság az újságíró felmentette. Megállapították, hogy a hírlapíró közérdeket képviselt, amikor a per tárgyává tett cikkeit megírta s éppen ezért a felmentő ítélet egyben 10 ezer lei megfizetésére kötelezte Petrescu Gheorghe pénzügyigazgatót, Maior Nicolae költségeinek megtérítése címén.

— **Megszigorítják a válásokat Magyarországon.** Budapestről jelentik: A magyar igazságügyminiszter átiratot intézett a törvényszékek elnökeihez. Az átirat szerint a magyar kormány a családvédelem fokozottabb előmozdítása érdekében, az eljárások megnehezítésével, meg akarja szigorítani a válásokat. A miniszter a törvényszéki elnöktől erre vonatkozólag előterjesztést kér.

Bárónak adta ki magát egy orvos és aranyórát lopott

Szatmárról jelentik: Pénteken délelőtt Szatmáron a főtéren levő Lebovits-féle ékszerüzletbe egy jólöltözött férfi állított be és előadta, hogy aranyórát szeretne vásárolni. Az ékszerésznek azt mondta, hogy báró Inczedy Bélának hívják és dési földbirtokos. A bárónak az egyik karján hatalmas kötés volt. Az ékszerész több aranyórát vett elő, de a báró egyikkel sem volt megelégedve, hanem kijelentette, hogy a kirakatban látott egy órát és azt szeretné megnézni. Az ékszerész kisetett az uccára, hogy a kirakattól behozza a megjelölt órát. Mikor visszatért, azonnal észrevette, hogy az egyik aranyóra eltűnt. Az ékszerész értesítette a rendőrséget, a báró urat pedig bekísérték a rendőrségre. A moztolás során a bárónál megtalálták az eltűnt aranyórát, amelyet felkötött karja kötése alá rejtett. A személyazonosság megállapításakor kiderült, hogy az illetőt csakugyan Inczedy Bélának hívják, de nem báró, hanem orvos.

— Felrobbant egy hadianyaggal megrakott vasúti kocsi Bogumil mellett. Varsóból jelentik: Bogumil közelében felrobbant egy hadianyaggal megrakott és pótvágányon álló vasúti kocsi. A cseh hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak, amelynek során sok lengyelt őrizetbe vettek. Csehszlovákiában egyre nagyobb a feszültség a csendőrök és a lengyelek között.

— Gyászistentisztelet Felicia Trimbitioni emlékezetére. Vasárnap mulik hat hete, hogy Felicia Trimbitioni, Traian Trimbitioni ipari főfelügyelő leányát oly tragikus körülmények között ragadta el a halál. Az elhunyt urileány lelkiüdvéért a gyászistentiszteletet vasárnap déli fél 12 órakor tartják meg az aradi görög-katolikus templomban.

— Nagy aranycsempészést lepleztek le Zombolyán. Temesvárról jelentik: Tegnap Zombolyán nagyarányu aranycsempészést lepleztek le a vámhatóságok. Az egyik Jugoszláviába igyekvő utas podgyászában ügyesen elrejtve jelentős mennyiségű aranyat és érméket találtak. Ignatescu vámfőnök lefoglalta a podgyászt és értesítette feletteseit a jó fogásról. Hír szerint a lefoglalt arany értéke megközelíti az egymillió leit.

Lángos-Octogon Scheer

P. Avram Iancu—Metianu sarokra

költözik át.

Megnyílik csütörtök reggel.

— Engedélyezték a szatmári „Kölcsy Kör” működését. Szatmárról jelentik: Részletesen beszámoltunk arról, hogy a rendfenntartó hatóságok a különleges intézkedésekre hivatkozva, betiltották a szatmári Kölcsy Kör működését. A napokban az egyesület részéről küldöttség kereste fel Coman Simion ezredes-prefektust, akitől a tiltó rendelet visszavonását kérték. A prefektus elkérte az egyesület alapszabályát és megígérte, hogy annak tanulmányozása után határozni fog ebben a kérdésben. Most a prefektura hivatalosan értesítette a Kölcsy Kör vezetőségét, hogy az egyesület működését újra engedélyezték. A hatóságok mindössze annyit kívánnak, hogy a szabadelőadások anyagát és az előadók neveit egy hónappal előbb közöljék az illetékes hivatalos szervekkel.

— A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idülttá vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, igyanak reggelenként éhgyomorra egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó őszes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

— Színházi muzeum Frankfurtnban. A frankfurti városi hatóságok elhatározták, hogy egy színházmuzeumot létesítenek. A muzeum alapanyagát a már meglevő terjedelmes Wagner-gyűjtemény adja.

Bokasüllyedést és egyéb lábfej-dalmakat megszüntet a Tejnor-nál kapható eredeti Duralumin-betét. Str. Goldis, Scala-mozgó mellett.

— Nagyváradon elütött a tolató mozdony egy aradi mozdonyvezetőt. Halálos szerencsétlenség történt pénteken a kora délutáni órákban a nagyváradai pályaudvaron. Egy tolató vonat eddig még ki nem derített körülmények között elgázolta Duba Aron aradi mozdonyvezetőt, aki azonnal meghalt. A halálos szerencsétlenség áldozata a délutáni tehervonattal érkezett Nagyváradra, leszállt a mozdonyról és az állomásközpontokigre akart menni jelentést tenni. Eközben érte a szerencsétlenség. Felesége és két gyermeke maradt. A vizsgálóbíró elrendelte holttestének felboncolását.

— NEGYEDMILLIÓ MENEKÜLT SZUDÉTANÉMET TARTÓZKODIK NÉMETORSZÁGBAN. Dresdenből jelentik: A müncheni megállapodás aláírásának pillanatában a Németországba menekült szudétanémetek száma 244.000 lélekszámot tett ki.

— Meghalt a gyertyakirály. Newyorkból jelentik: hogy ott 78 éves korában meghalt a gyertyakészítők királya: Antonio Ajello. Régi családi bibliájába 27.000 előkelő megrendelője írta be nevét, köztük számos egyházfőedelem és uralkodócsaládbeli fenség. Életében több mint egymillió gyertyát készített; köztük a világ legnagyobb gyertyáját, amelynek súlya 1000 kilogramm, ez a gyertya 3700 dollárba került és Pompei egyik templomában gyujtották meg Caruso emlékére.

„Tutankhamen átka”

felfedezője, lord Carnarvon, két évvel ezelőtt elvált feleségétől. A válás annakidején nem keltett különösebb feltűnést az angol societyben, amelynek tagja előtt nem ismeretlen a lady összeférhetetlen természetű. Lady Carnarvon ugyanis szenvedélyes vitakozó és mindig „neki van igazja”. A lady most írhez megy Geofirey Grenfell nevű bankárhoz. A Punch című vicclap foglalkozik a hymenhirrel és mindössze ennyi megjegyzést fűzött hozzá: „Tutankhamen átka”.

— A palesztinai zavargások egyhavi mérlege. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai zavargások legutolsó négy hetének mérlege a következő: 359 halott, ezek közül 246 arab. Az angolok vesztesége 8 katona és rendőr halott, 36 sebesült. A zsidó halottak száma 105. Az araboknak 170 sebesültjük van.

— Székelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullétnél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbelcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a puffadtságot csakhamar csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Kérdezze meg orvosát.

— Nyolcemeletes szálló építési engedélyje. Az Asigurarea Românească biztosító társaság Brassóban a városi mérnöki hivataltól nyolcemeletes szálló építésére kapott engedélyt. Ez ellen Capatina Aurel dr. ügyvéd fellebbezett azzal, hogy a városi építési szabályrendelet értelmében Brassóban kétemeletesnél magasabb házat nem szabad építeni. A városi tanács a fellebbezést elutasította, mire Capatina dr. az ítéletátláshoz, mint közigazgatási bírósághoz fordult. Miután a város igazolta, hogy az építési szabályrendelet ama szakaszát, amelyre a fellebbező hivatkozik, hatályon kívül helyezte, a tábla a fellebbezést elutasította és a nyolcemeletes szálló építésére vonatkozó engedélyt megerősítette.

Weinfeld Rózsi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

— Halálos szerencsétlenséget idézett elő a vihar. Nápolyból jelentik: Borzalmas erejű vihar pusztított Nápoly környékén, Grumonevanóban. Összedőlt egy épület és maga alá temetett 15 személyt. Eddig három holttestet húztak ki a romok alól.

— Ha szép elegáns öltönyt és felöltőt akar, csináltassa meg a „Lord” férfidivat szabósággnál. (Eredeti angol és Langer-szövetek.) Arad, Bulev. Reg. Maria 2—4. Neuman-palota. Telefon: 18-44.

— SZENDREY-TÁRSULAT BÉRLETGYŰJTÉSI AKCIÓJA. Horváth László és Felhő Ervin már megkezdtek a bérlletgyűjtési munkát és meghozza igen szép eredménnyel. Közben már teljes működésben van a szintársulat szervező apparátusa, amely legnagyobb körültekintéssel végzi munkáját. Előreláthatólag az idei szezon a világot uraló békehangulatnak megfelelően igazi, értékes, sok kellemes kulturcsemegét magában rejtő szin-szezon lesz és az is bizonyos, hogy a közönség jóindulata és a magyar szinikultura iránti lelkesedése ez alkalommal és százszázalékosan meg fog mutatkozni. A bérlletakció előnyeként említendő fel, hogy az idén úgy premierekre mint vendég szereplésekre is érvényesek lesznek a bérlletek.

Szeptember havában

600 millió dollárral növekedett az Egyesült-Államok aranykészlete

Newyorkból jelentik: A szövetségi bank havi kimutatása szerint az Egyesült-Államok aranykészlete szeptember havában 600 millió dollárral emelkedett és ezidőszent 13 milliárd 700 millió dollár a bank aranykészletének értéke.

Emelkednek az árak?

MOTIU divataruházában a régi árakon vásárolhat

Consum—Inlesnirea tag

Funk német gazdasági miniszter belgrádi tárgyalásai

Belgrádból jelentik: Funk német birodalmi miniszter szombaton egy órán át tárgyalt Zágrábban Sztójadinovics jugoszláv kormányelnökkel.

— Katolikus bál. A Katolikus Egyházközség szeptember 29-én tartott ülésében kimondotta, hogy az özszes aradi hitbuzgalmi és társadalmi katolikus egyesületek támogatásával november hó 19-én a katolikus intézmények javára katolikus bált rendez. A római katolikus bál ügyében másküiben szombaton este egyházközségi vezetőségi gyűlést is tartottak, amelynek keretében az előkészítő munkálatokat beszélték meg. Az évad egyik legnagyobb vonalú és legnagyobb sikerű báljának ígérkezik a római katolikusok bálja, amelynek előkészítő munkálataiba belevonják az aradi katolikus társadalom minden rétegének képviselőit is. A gondos előkészületekből és a bálrendezés nagyvonalu tervéből már sejteni lehet, hogy az 1938-as esztendő bálja nemcsak emlékezet az elmúlt esztendő nagyszerű római katolikus báljára, hanem — mint az előjelekből jósolni lehet, — messze tulszárnyalja. A római katolikus egyházközség vezetőségének báli megbeszélése, amelyen résztvett dr. Széll Lajos elnökkel a vezetőség minden tagja, mintegy óra hosszat tartott. Ekkor a megbeszéléseket, bizonyos előmunkálatokra való tekintettel felfüggesztették és hétfő este 7 órára halasztották.

Menü a mellényzsebben!

Londonból jelentik: A londoni vegyészeti közállításon bemutatták a tökéletes táperejű élelmi-szerpilulát, tízévi buvárkodás eredményét. Az apró sárga tablettá, amely aig akkora, mint a legkisebb aszpirin-adag, négyféle hal (tökehal, tonhal, hering és cet) olaját tartalmazza; rendkívül dus A., B., C. és D-vitamin tartalmu; teljesen szagtalan; ize az édes csokoládére emlékeztet; tápértéke egynyolc kilógram marhahus, két narancs és egy teljes pudding tápanyagának felel meg. A tablettát korlátlan mennyiségben lehet Angliában előállítani bármilyen nyersanyag bevétel nélkül.

— Dr. KERÉKES RÓZSI belgyógyász-spectalista új telefonszáma: 27—24.

— Hír Flandin magyarországi látogatásáról. Budapestről jelentik: Az „Esti Ujság” c. budapesti lap értesülése szerint Flandin, volt miniszterelnök novemberben baráti társaságban vadászatra Magyarországra érkezik.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: VASÁRNAP:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15—10.)

DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15—78.)

BERGER gyógyszerár, Saguna-ut. BERNÁTH gyógyszerár, állomással szemben. HÉTFŐ:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16. (Tel.: 15—30.)

OMESCU gyógyszerár, Bulev. Reg. Maria 16 (Tel.: 14—80.)

KESZTENBAUM gyógyszerár, Strada Mărăsești 68. (Tel.: 14—70.)

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A szakmai céhek működéséről szóló új törvénytervezet részletes intézkedései

Az eddigi szakmai egyesületeknek három hónapon belül kell megszerezniük az új jogi személyiséget. — Ezentúl csak azok a szakmai érdekképviseletek működhetnek, amelyeknek keretében a királyi helytartóság területén lévő hasonló szakmabeliek egy tizede tömörül

A jövőben a szakmai szervezetek nem lehetnek nemzetközi szervek tagjai

Az ország gazdasági életében nagy szerepet játszó szakmai érdekképviseletekkel kapcsolatban a kormány nagy jelentőségű reformot kíván megvalósítani és a jelenlegi érdekképviseletek átalakításával törvényes rendezéssel elrendeli a magántisztviselői, az iparos és a munkás céhek megalakítását.

Az Aradi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szervezetéhez az említett egyesület központjától megérkezett a céhek megalkotásáról szóló törvénytervezet teljes szövege, amely rendkívül érdekes és nagyfontosságú intézkedéseket tartalmaz az említett szakmai érdekképviseletek újjászervezésével kapcsolatban.

A törvénytervezet első szakasza értelmében a céhek a szakmai érdekeket tanulmányozzák és képviselik, anélkül azonban, hogy nyereség felosztásával foglalkoznának. A céhek működésüket csak nemzeti alapon folytathatják, a nemzet magasabb érdekeinek szem előtt tartásával. Nem lehetnek tagjai nemzetközi jellegű szervezeteknek és nemzetközi kongresszusokon csak a munkaügyi minisztérium határozott engedélyével képviselhetik magukat. Az alább felsorolt kategóriákba tartozó ugyanazon, vagy hasonló foglalkozású személyek a jelen törvény által megjelölt feltételek mellett alakíthatnak céheket: a) munkások; b) magántisztviselők; és c) kisiparosok. Senki sem kényszerítheti arra, hogy tagja legyen valamely céheknek, vagy pedig akarata ellenére megszűnjön a cég tagja lenni.

Rendkívül érdekes az az intézkedés, amelynek értelmében az állami, megyei és községi tisztviselők is alakíthatnak egy későbbi külön törvény által meghatározandó feltételek mellett céheket.

A céhek jogiszemélyiségének elismerése királyi dekrétummal a munkaügyi minisztérium javaslatára és a munkabizottság véleményezése alapján történik. A céhek egységesek, vegyes céhek nem alakíthatók. Az egyes céhek körzete a királyi helytartóság területére terjed ki.

A királyi helytartóság területén belül azonos szakmára csak egyetlen cég jogi személyisége ismerhető el. Ugyanakkor a királyi helytartóság fontosabb központjaiban a céheknek tagozatai működhetnek.

Ezek a tagozatok azonban a törvényben biztosított jogokat csak akkor gyakorolhatják, ha erre a cég központjától felhatalmazást kapnak.

A jogi személyiséget a céhek a következők feltételek mellett kaphatják meg:

Ugy az alkalmazotti, mint az iparos céhek esetében az említett céhekben legalább a királyi helytartóság területén működő azonos szakmabeli alkalmazottak vagy iparosok egytizede kell hogy tömörüljön.

Az alkalmazotti céhekben természetesen csak alkalmazottak, az ipari céhekben csak iparosok lehetnek. Az alapító tagok száma semmi esetre sem lehet husznál kevesebb. Abban az esetben, ha a királyi helytartóság körzetében azonos szakmabeliek husznál kevesebben vannak, akkor hasonló szakmabeliek alapíthatják meg a céheket, de külön-külön csoportokkal.

A szakmai érdekek védelmének kívül a céhek kötelesek tagjaik szakmai, erkölcsi és hazafias nevelésével is foglalkozni. A céhek vezetői csak román állampolgárok lehetnek, akik politikai és polgári jogaik birtokában vannak és akiknek becsülete, képessége és nemzeti érzelve biztosítékot jelent a cég működése és irányítása szempontjából. A jogi

személyiség kérése alkalmával a munkaügyi minisztériumhoz be kell nyújtani az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét és az alapszabályok másolatát, a vezetőség névsorát, a nemzetiség, lakhely és szakma feltüntetésével, valamint az alapító tagok névsorát a cím és szakma feltüntetésével. A munkaügyi minisztérium az iratokat véleményezés végett a munka-bizottsághoz küldi, amelynek jogában áll az alapszabályok módosítását kérni, ha ezek nem felelnek meg a törvényeknek. Az említett bizottság véleményt adhat arról is, hogy politikai, gazdasági és társadalmi szempontból helyesnek tartja-e a jogi személyiség megadását.

A céhek jogában áll szakmai érdekek képviseletében a bíróság előtt megjelenni, kizárólagossági joggal jelöli meg választás útján a munkakamarába, a társadalombiztosítóba, stb. küldendő képviselőit. Kizárólagossági joga van kollektív szerződések kötésére. A céheknek jogukban áll elősegíteni tagjaik termékeinek eladását, szállításának megkönnyítését és ezen kívül létesíthet termelő és fogyasztó szövetségeket, amelyeknek azonban külön könyveléssel kell rendelkezniük.

A továbbiakban a tervezet a céhek szerveiről: a közgyűlésről, a választmányról intézkedik és megállapítja, hogy a választmány olyan román állampolgárok lehetnek tagjai, akik 30-ik életévüket betöltötték és a vonatkozó szakmában legalább három éve dolgoztak, politikai és polgári jogaik birtokában vannak és büntetlen előéletűek. A munkaügyi minisztériumnak állandó felügyeleti joga van a céhekre abból a célból, hogy ezek az alkotmány, a törvények és az alapszabályok szerint működjenek, másrészt pedig ne fejtessenek ki tevékenységet a jó erkölcsök, a közrend és az állambiztonság ellen. A minisztérium ellenőrző szervei részt vehetnek a választmány ülésin és a közgyűlésen.

A céhek tagjai olyan román, vagy idegen állampolgárok lehetnek, kik a vonatkozó szakmában dolgoznak, 18 évesek elmultak és polgári jogaik birtokában vannak. Tagjai lehetnek a céheknek azok is, akik ideiglenesen munkanélkül vannak, de a vonatkozó céhekbe való belépésük előtt legalább egy évig folytatták szakmájukat. A tagoknak jogukban áll bármikor visszavonulni a céhekből, de ezt hat hónappal a társulati év befejezése előtt kell bejelenteni.

Két vagy több cég, amelynek jogi személyiségét elismerték, szakmánkénti szövetséget hozhat létre. Egy szakmában csak egy szövetség lehet és ez Bucurestiben kell működjön.

A munkaügyi minisztérium a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül készíti el a szakmákról szóló táblázatot.

A jelenleg működő szövetségek, csoportok, federalék, illetve munkás, magántisztviselői és kisiparos érdekképviseletek, valamint szakszervezetek, a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül kötelesek alkalmazkodni az új törvény intézkedéseire és be kell nyújtsák kérvényüket a jogi személyiség elnyerése végett a munkaügyi minisztériumhoz.

Azok a szakmai szervezetek, amelyeknek jogi személyiségére vonatkozó kéréseiket elutasítják, mint egyesületek működhetnek tovább, de nem nevezhetik magukat szövetségeknek, csoportoknak, federaléknak vagy szakmai szindikátusoknak. Ezeknek az egyesületeknek vezetői személyesen szolidárisan és korlátlanul felelnek harmadik személyekkel szemben az egyesület minden ténykedéséért.

A fentiekben ismerettük az említett nagyjelentőségű törvénytervezet intézkedéseit. A tervezet vonatkozóan a munkaügyi minisztérium a legrövidebb időn belül kért véleményt a szakmai érdekképviseletektől. Ezek az érdekképviseletek a tervezet intézkedéseire való tekintettel máris erős tagtoborzó munkát kezdtek, másrészt pedig arra törekednek, hogy a szétforgácsolt szervezetek egyesüljenek és ezáltal biztosítsák azt, hogy a királyi helytartóság területén lévő szakmabeliek tiz százalékaival rendelkezzenek.

BUNĂ ZIUA

mondja a román névdözlés és „505 a csikkal“-t kínálja barátjának, mert úgy mint az ezüst világon. Romániában is mindenki szereti és eszi ezt a remek cukorkát.

505
EUROPA CUKORKÁJA

Romániában gyártja KANDIA S. p. A. Timisoara

Béke-hossz

A pszichózisnak rendszerint van olyan határa, amikor már több a valóság, több a realitás a pszichózisban, mint az autoszuggesszió. Ilyen pszichózis volt az a háborus légkör is, amely hosszú ideje megülte Európát és amely az elmúlt napokban a fenyegető valóság ereje alatt oly nyomasztóvá vált, hogy kirobbanással fenyegetett. A háborus és felszerelési láz hatása alatt indult meg Európa-szerte egy oly konjunktúra, amely szoros összefüggésben állott a háborus nehézipar foglalkoztatásával és amely azt a hitet váltotta ki, nemcsak a laikusokban, hanem az ugynevezett szakértőkben is, hogy konjunktúrát és fellendülést már csak a fegyverkezés, a háborúra való készülődés vonhat maga után. Hossz indult meg az európai tőzsdéken, hossz a hatalmas osztalékokat fizető fegyverkezési papirokban, áremelkedés, amelyet háborus hossz-nak lehet nevezni.

Békére, kiegyenlítődésre, nyugodt termelésre spekulálni ebben az időben szinte nevetséges és a naivitással határos volt és az események mégis úgy adódtak, hogy az elmúlt napokban, főképpen pedig csütörtökön mégis hatalmas összegeket, vagyonokat a tőzsdén azok kerestek, akik pénzüket nem a háborúra, hanem a békére tették fel. A nemzetközi tőzsdéken, valamint Bucurestiben is viharos békehossz száguldott végig, mintegy annak a fellelegzésnek folyománya. képpen, amely egész Európát elfogta a háboru elkerülése hírének hallatára. Néhány számol adunk beszélő illusztrációképpen a bucurestii tőzsde jelentéseiből. A Banca Românească részvényeinek árfolyama szeptember 23-án 555 lei volt, 28-án 522, szeptember 29-én pedig 780. Mică árfolyama szeptember 23-án 1348, szeptember 28-án 1240, szeptember 29-én 1510. A Creditul Industrial árfolyama szeptember 28-án 750, 29-én pedig már 780, A Resitáde pedig szeptember 23-án 460, szeptember 28-án 434, 29-én pedig 490.

Az a hossz, amely az európai tőzsdéket uralta, a termelésbe, a békés munkába vetett hit visszatérése volt. A háborus pszichózis hónapjai után némi elégtételt jelent a dolgozó polgárnak az, hogy végre nem csak a háborun, de a békén is lehetett vagyonokat keresni. A tőzsde csak szeizmográf, műszer, de ennek a műszernek biztató működése nyomán indul meg rendszerint az az üzleti élet, amely ha hatalmas vagyonokat nem is biztosít, de garantálja a békés munka gyümölcsét.

Modern kárpitozást

legszebben készít

TÓTH ANDRÁS kárpitos és őszítő
Str. Eminescu
(Ortutay-palota)

— Feltételekhez kötik a közszállítási vállalkozóknak adott bankgaranciákat. Az állami könyvvitelről szóló törvény értelmében tudvalevőleg azok részére, akik közmunkákat vállalnak, előlegként a vállalt munka értékének 20 százaléka, belföldi vállalkozó esetében pedig 40 százaléka folyósítható még a munka megkezdése előtt. Ugyancsak a törvény rendelkezik úgy, hogy az előleg csak bankgarancia ellenében adható ki. A pénzügyminisztérium az utóbbi időben megállapította, hogy ilyen garancialeveleket sokszor egészen jelentéktelen pénztintézetek adnak ki, mások pedig egyes pénztintézetek oly nagy összegben adnak ki garancialeveleket, hogy ezek meghaladják anyagi mozgékonyosságukat. Ezért a pénzügyminisztériumban elhatározták, hogy rövidesen megállapítják az egyes pénztintézetek részére azt a határt, ameddig — anyagi mozgékonyosságukkal arányban — a fenti esetekben garanciát vállalhatnak, illetve ilyen leveleket kiadhatnak.

Hotel Corvin

BUDAPEST,
VIII. Csokonay-utca 14.
Nemzeti Színháznál.

Coaládi szálloda a város szívében. — Ujjonnan berendezve, közp. fűtés, hideg-meleg forróvíz. — Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.—

Az Erdélyi Gazdasági Egylet aradi fiókjának közleménye

„Ki mint vet, úgy arat!”

A jó gabonatermesnek a szakszerűen elvégzett vetőmunkák a feltételei. Ezekhez a vetőmunkákhoz tartozik tágabb értelemben a vetésforgó megállapításától és a tarlótréstartól kezdve a magnak a földbe való elvetéséig minden olyan munka, amit a gazda a talaj és a vetőmag előkészítése körül elvégez. Lássuk ezeket a munkákat egyenként.

A jó gazda nemcsak gabonát termel, de állatot is tart. Réti szénán kívül a szántóföldön is termel takarmányt. Nemcsak lucernát, — amely a vetésforgóba nem illeszthető bele — hanem egyéb pillangósvirágú takarmánynövényeket, továbbá csalamádét is. A pillangósok az őszi gabonának jó előveteményei, az egy lucernát kivéve, amely után a gabona túl buján fejlődik, megdől, megszorul. A csalamádé is jó elővetemény, ha trágyás földbe került. A kukorica annál rosszabb elővetemény, minél későbbi érésű, minél gazosabb tarlót hagy maga után és minél soványabb földbe került. A szeptemberben letört, trágyás földbe vetett kukorica még tűrhető elővetemény. Hasonlókat mondhatunk a cukor- és takarmányrépáról is. Általában minél több időt hagy az elővetemény a földmunka elvégzésére és a talaj beérésére, annál jobb az elővetemény. Kivéve a gabonaféléket, amelyek után őszi gabonát vetni hába.

A jó talajmunka: lehetőleg három szántás, amelyek közül a középső legyen a legmélyebb, 16—20 centiméter. Erősen kötött gyommentes földeknek az első szántása lehet a legmélyebb. A talaj vetésig porhanyó állapotban tartandó és ha szükséges, rögtörő hengerrel porhanyítandó. Később lekerülő elővetemény után csak két, néha csak egy szántást adhatunk, de ennek mélysége legalább 16 cm. legyen.

Az ősziak alá közvetlenül nem szoktunk istállótrágyát adni. De annál fontosabb, hogy az elővetemény, amennyiben az nem pillangósvirágú takarmánynövény, istállótrágyát kapjon. Ha ezt nem tudjuk biztosítani, akkor holdanként 80 kgr. mérszénitrogénnel segíthetünk a bajon a vetés előtt 10—14 nappal kiszórva, de csak ha jó buzaárákra számíthatunk, mert a mérszénitrogén ára mintegy 650.— lel és 80 kgr. után mintegy 200 kgr. terméstopplett várhatunk. A szuperfoszfát ott, ahol hatását kipróbálták, különösen sortrágyázógéppel kiszórva, jó eredményeket szokott adni, de ennek feltétele, hogy a talaj nitrogéntartalma tápanyagokban ne szenvedjen hiányt.

A fajtakérdésről a „Gazda” olvasói tájékozva vannak. Rövidesen csak annyit, hogy a fekete, jó táperőben levő talajokra a bányai 1201-est ajánljuk, a soványabb talajokra és későbbi vetésekre az odvosi 241-est. Soványabb talajokra a csanádi 1. számú, az erősebbekre a csanádi 395-ös számú őszi árpát.

A vetőmagot triórral gondosan meg kell tisztítani a gyommagoktól és szélrostával a léha és üszkös szemektől. Köszög ellen csávázni kell, aminek legegyszerűbb módja a száraz porcsávázás. A nedves csávázás is jó, ha megfelelő szert használunk. Ezek közül a legjobbak a higanyos szerek, amelyek nálunk nincsenek elterjedve. A rézgálic egymagában használva nagyon rontja a csiraképeséget. Mésszel közömbösítve (100 liter vízbe 1 kgr. kékkő, 1 kgr. oltott mész) nem árt, de a magok kissé összeragadnak. Ha nedvesen csávázunk, ne a halomcsávázást alkalmazzuk, hanem a Linhart-féle kosaras csávázást, azaz a kétfüül bélelt kosarakba tett magnak a csávázó oldatba való merítését. Eközben a magot jól megkeverjük, a feiszálló léha és üszkös szemeket szitával lemerjük a csávázót magot vékonyan kiterítve és gyakran forgatva megszárazítjuk.

A vetőmag mennyiségét aszerint szabjuk meg, amint az kedvező, vagy kedvezőtlen viszonyok között kerül a földbe. Minél soványabb és rosszabbul elkészített földbe kerül a mag, minél rosszabb az elővetemény és minél későbbre marad a vetés, annál több magot kell vetni. Szélső határok vidékünkön, sorvetőgép használata esetén 70—140 kgr. Ha kézzel vetünk, akkor mintegy 20 százalékkal többet kell használni. A mag lehetőleg 3 cm. mélyre kerüljön a földbe. Vetés után a földet meg kell boronálni. A hengerezés ilyenkor fölösleges.

— ZAVARTALANUL FOLYIK A CSEHORSZÁGAL VALÓ ÁRUFORGALOM. Temesvárról jelentik: A vasutizgatóság megállapítása szerint a Romániából Csehszlovákiába irányuló áruforgalom zavartalanul folyik. A CFR azonban olyan áruszállítást, amely Csehszlovákiában csak átmeneti áru, szóval onnan másfelé irányulna, nem vesz fel. Nem vesz fel a vasut a Lengyelországon át Csehszlovákiába irányuló áruszállítást sem. A Bucuresti—Budapest—Prága—Berlin között közlekedő közvetlen gyorsvonat kocsik csak Budapestig járnak, mivel Csehszlovákia és Magyarország között megszakadt a vasúti forgalom.

A vámhivatalok azonnal kiadják a nyersanyagokat

A nemzetgazdasági miniszteriumban Glatz tábornok nemzetvédelmi alminiszter elnöklésével ülést tartottak, amelyen a hadfelszerelési vállalatok nyersanyaggal való ellátásának módjait vitatták meg. A tárgyalások befejezése után úgy döntöttek, hogy a külkereskedelmi szabályozó igazgatóság rendelkezést ad ki, hogy a vámhivatalok haladéktalanul adják ki a vámnál lévő nyersanyagokat. A formások teljesítése végett az érdektelt iparvállalatok kérelme és a vámhivatalok igazolása alapján a külkereskedelmi igazgatóság azonnal kiadja a behozatali engedélyeket. A hadfelszerelési vállalatok nyersanyaggal való ellátása érdekében úgy határoztak, hogy azon vállalatok nyersanyagának ellenértékét, amelyek a nemzetvédelmi miniszteriummal szerződéses viszonyban állnak, import esetén a Banca Nationala előre fizeti ki.

— Megtartották a gabonaraktaák építésére az árlejtést. A kormány egyik nagyfontosságú terve volt tudvalevőleg az, hogy az ország belsejébe megfelelő technikai felszereléssel ellátott gabonaraktaakat építsenek. Az erre vonatkozó árlejtést már meg is tartották és annak eredményét már a legközelebbi napokban kihirdetik. Az ajánlatokat két részre osztották. Az egyik rész kizárólag az építkezésre, míg a másik rész a gabonaraktaák technikai felszerelésére vonatkozik.

— Eladott aradi ingatlanok: Borisov Teodor és neje eladták a Str. Minervei házukat 350.000 leiert Gantner Matei és nejének. — Hajdara Lajosné eladta a Str. V. Paguba 3. sz. házat 110.000 leiert Hampel Eduard és nejének. — Szin Erzsébet eladta a Birkásdüllöbéli 155. négyszögöles telket 15.750 leiert Nagy Máriának. — Gondos Ferencné eladta a Str. Brutus 3. sz. házat 120.000 leiert Bătrân Stefiának. — Murza József eladta a Str. Rea Silvia 16. sz. 126 négyszögöles telket 10.000 leiert Mittelmüller Máriának. — Pap Ferenc és neje eladták a Str. V. Paguba 170 négyszögöles telket 15.000 leiert Csotó Nagy Juliának. — Halasi József és neje eladták a Nyomásközi-düllöbéli 150 négyszögöles telket 8000 leiert Melenék Ferenc és nejének. — Ardelean Demeterné eladta a Ciresilor-düllöbéli 2 holdas szántót 25.000 leiert Ardelean Demeterné. — Don Florea és neje eladták a Ghilim-düllöbéli 2 holdas szántót 40.000 leiert Tulcan Ioan és nejének. — Hunyadi József és neje eladták a Calea A. Vlaicu 148 négyszögöles telket 40.000 leiert Ábrahám Mihály és nejének. — Kádas Pálma eladott a Birkásdüllöbéli egy 155 négyszögöles telket 50.000 leiert Szabó János és nejének. — Hadházy Károly és neje eladták a Str. S. Raicu 3b sz. házat 220.000 leiert Mudrity Erzsébetnek. — Weisz Gyuláné eladta a Str. 10. Mai 4. sz. 108 négyszögöles telket 42.000 leiert Molnár Kornéliának. — Marincovici Gheorghe eladta a Libásdüllöbéli 278 négyszögöles telket 18.000 leiert Dodean Aureliának. — Zsótér József eladta a Gái, Str. Bisericii 200 négyszögöles telket 50.000 leiert Fejes Andrei és nejének. — Szapanos Mihály és neje eladták a Str. Spiridon 15. sz. házat 25.000 leiert Kósa Lajosnak. — Catana Sofia és társai eladták a Cetaiea Veche 221 négyszögöles telket 40.000 leiert Bagi Sándornak. — Institutul de Credit și Păstrare al Comerțianilor din Arad eladott a Rozer-düllöbéli egy 176 négyszögöles telket 12.000 leiert Recski Pál és nejének. — Joanovici Emil és neje eladták a Str. 10. Mai 6. sz. alatt egy 100 négyszögöles telket 45.000 leiert Nyiri Mihály és nejének. — Özv. Köles Andrásné eladta a Str. Griviței 24. sz. 192 négyszögöles telket 25.000 leiert Pless Gizellának. — Csokán Ernő és neje eladták a Calea Saguna 106. sz. házat 260.000 leiert Negru Gheorghe és nejének.

UJ KÖNYVEK

— Van Gogh: „A lángész tragédiája”. (Uj könyv Van Gogh-ról). Van Gogh művészete ma a nemzetközi érdeklődés homlokterében áll. A könyvek garmadája foglalkozik életével és művészetével, kiállításait száz ezrek látogatják, Nagyfalusi Jenő megmagyarázza ennek a páratlan népszerűségnek okait. Az előttünk fekvő könyv abból a tételből indul ki, hogy a művészet a társadalmi tudat szerves része és csak az egész társadalmi tudat beállítottságából érthető. Nagyfalusi a festő életére is alkalmazta a fentemlített szempontot és a festő szociális tudatának kifejlődését vizsgálja. Ezzel kapcsolatban Van Gogh életének epizódjai is új értelmezésre találnak. A kötet számos levlérvéletet közöl, melyek arra vallanak, hogy Van Gogh nemcsak egyik legjelentősebb festője volt korának, hanem mint író is a nagyok közé tartozik. A Dosztojevszkij és Cézanne világhírével, a művészet és a patológia összefüggéséről szóló részletek bizonyára még sok vitára adnak majd alkalmat. Nagyfalusi: Van Gogh című könyve a Kronos Könyvek kiadásában jelent meg, ára 53.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

— Földi Mihály: „A miniszter”. A házaspár, A század asszonya, A viszony című nagy epikai munkái után Földi Mihály most egy drámaian tömör regényt írt. Uj művének címe: „A miniszter”. Hősei: a miniszter, a prelátus, a professor, akik névtelenül, de hivatásuk teljes súlyával és diszével vívják meg e 300 oldalas regényben gondolataik és érzelmeik harcát, amely szinte korunk világnézeti harca. E harc háttérben finoman, gyöngéden húzódik meg a regény negyedik főszereplőjének, az özvegy grófnőnek az alakja: rajta át a szerelem síkjára vetődik a férfiak elvi küzdelme. A ma sorsdöntő kérdései vonulnak fel ebben a drámaian feszült regényben, amely érdekességével, tiszta hanglával, nyílt bátorságával joggal fordul mindenkinek az érdeklődése felé, aki a mai élet problémáin gondolkodik. Földi Mihály: „A miniszter” című kötete az Athenaeum Regénytárban jelent meg szép kiállításban, vásonkötésben. Ára 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

A mai naptól feleségemtől, született Markó Rózától különváltan élek, érte sem anyagi, sem erkölcsi felelősséget nem vállatok

Arnóczy Károly

Rendszeres hajójáratok

az Egyesült Államokba és Kanadába

a „Nieuw Amsterdam”, „Statendam”, „Rotterdam” nagy luxusgőzösökkel, valamint

Középamerika

Trinidad, Curacao
Venezuela, Columbia
Honduras, Haiti, Ecuador stb.

Délamerika

Brazília, Argentina,
Uruguay, Paraguay stb.
államokba.

Felvilágosítások és prospektusok:

Holland-Amerika Linie

Vezérképvisleténél

Organizația Română de Turism s. a. r
L. H. Lazarovits vezetése alatt

Timișoara

București

Str. Venetia 2. Tel. 3989. • Cal. Victoriei 70.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Megindult az őszi szezon!

Ezen a héten zajlottak le az első színházi bemutatók, premerek voltak a barokban, az elegáns dunaparti kávéházakban és premier volt a toillettek felvevésében is. Színházi premier mindig azt jelenti, hogy a legszebb, legújabb és legelegánsabb ruhákat mutatják be most már nem a mannekenek, hanem a divat dámák.

Az idén is nagy felhajtás volt szerencsére. Oly szépek és elegánsak voltak a hölgyek, hogy nem győztük bámulni őket. Az új estélyi és nagy délutáni ruhák, fejdíszek és új kalapok csak úgy tobzódtak. A háborús hangulatot átvitték ugyan a hölgyek a nézőterre is, amennyiben sok egyforma modellt volt szerencsénk látni, de ez nem zavarta a későbbi előadás hangulatát.

Szörmebundák

legújabb divat szerint

I. Nagy

szücsmesternél
str. Alexanderi 3.

Szörmeárukban nagy választék!

Meglepődünk, hogy mennyi krinolin estélyi ruha volt. Különösen a fiatalabb generáción. Azt hittük pedig, hogy a hölgyek nem azért fogynak le, hogy krinolin bő szoknyájába bujtassák csontig lefogyasztott alakjukat és érdekes, hogy tévedtünk. Igaz, hogy oly csodásak voltak ezek a ruhák, melyek és oly visszaemlékeztetőek nagyanyáink korára, hogy az éltebb emberek egyenesen 50 évre visszafiatalodtak. Volt ott bársony krinolin csipkerüssel, moiré tűrnőrrel, satin arany és ezüst applikációkkal. Persze sima, szűk estélyiruhák is majdnem egyforma arányban voltak. Ezeket főleg muszlinbársony alkotta és a fémszálás anyagok. Alul glocknis, egészen mély dekoltázzsal, nagy virágdíszsel, vagy csavart, raffolt felsőrészsel, egészen magasan a nyakban elől, ezzel szemben azonban a

hát teljesen szabad volt.

Azután nagyon sok szoknya bluz ensemblét is láttam, már tudniillik estélyiben. Így pl. fekete hosszú szűk glocknis szoknyát, hozzá fémszálás hosszúujju, vagy rövidujju bluzzal. Néhány arany és ezüst lámé bluz is szerepelt a premier „kollekciónak”, de ezeket még egy kicsit tulkorainak láttam. Legérdekesebb volt egy külföldi előkelő hölgy ilyen összeállításban: fekete bársony hosszú szoknyában, hozzá borvörös delén (igazán delén) bluzban, amiben 30 méter (lásd, olvasd és értsd harminc méter) anyag volt. Hogy hova lehetett tenni 30 métert egy bluzba, kérdezheti az olvasó — és joggal? Hát legelsősorban is az ujjába, ami rémségesen bő volt és hosszú, csuklónál befogva, meg azután a teljes bőségében, mert oroszosan buggyos volt. Az egész négyujjni széles szallagrészekből volt összeállítva, amiket saját anyagának kivágott kis szallagocskáit, fogakként tartottak össze.

Akik azután nem voltak estélyi ruhában, hanem nagy délutániban, azoknak csak a kalapjait mesélem el sebtiben. Ugyanis minden egyes toilletta kalapon háttul hosszan fátyol lóg le, mégpedig olyan fátyol, amibe nagy zseniliapettyek, vagy egyéb minták vannak. Akik azután estélyiruhában voltak, a tavaly már annyira felkapott fátyolt viselték egyszerűen fejre téve, szem felett feljebb huzva, vagy pedig nagy művirágot, de nem anyagból, hanem fémből. Ez most a legújabb és sokkal jobban öltöztet, mint a bársonyvirág, mert jobban megmarad azon a helyen, ahova tették.

Legutoljára említem, pedig nem utolsó dolog: temérdek nemesprém kepp és bunda, ezüst- és kékróka, de legfőképpen nerz keppeket viselnek az elegáns hölgyek.

N. BÉRCZY ILONA FEHÉR KERESZT (feljárt a mozinál) ma vasárnap, október 2-án gyakorló-órával nyitja meg szezonját. KOLONOK 4-én, kedden kezdődnek 7 és 9 órai kezdettel. Beiratkozások: Str. M. Nicoara 16. Külön órák!

VASÁRNAP. Ebéd: Husleves, libaháta sültve, uborkasaláta, őszibarack, fagyalt. Vacsora: Borjuszelet citrommal, burgonyapüré, szőlő dió.

Konyhatékok

Rántott burgonyapogácsa. Öt szép burgonyát megfőzünk, szitán áttörjük, három tojás sárgáját, három evőkanál kemény tejfölt, egy csipetnyi sót s annyi lisztet, amennyit bevesz, hozzáadva meggyurjuk, kisujjni vastagságra kinyújtjuk, pogácsaszaggatóval kiszaggatjuk s forró zsirban kisütjük.

Szörmek, bundák

szörmemunkák készítését a legújabb modellek szerint, **olesón**

CLONDA SZÜCS készít

Bul. Reg. Maria 8. az udvarban

Zsirban sült májgaluska. Ez a galuska a hamislevest is megjavítja, huslevesben meg éppen kitűnő. Következőképpen készítjük: egy darab gyenge sertés, vagy borjúmájat megvagdaiunk, szitán áttörjük, úgy, hogy az áttört máj kb. 5—6 deka legyen. Egy negyed zsemlyét tejben megáztatunk, kinyomkodjuk s egy lábasban fél tojásnyi vaját sárgára piritunk, egy kisebbik hagymának a felét belereszeljük s halványra piritjük, most beleadjuk a teljes zsemlyét, összekavarjuk s pár másodperc múlva elveszük a tűzről. A kihűlt zsemlyét hozzáadjuk az áttört májhoz, egy nagy tojást csúporban jól elkavarunk, a májas zsemlyéhez öntjük, só, borsot adva hozzá, jól elkavarjuk. Most palacsinta sütőbe zsirt teszünk s ha forró lett a májaskeverék, fele részét beleöntjük és megsütjük hirtelen mindkét oldalát, mint a palacsintát szoktuk. A másik felével éppen így járunk el. Ha megsültek, kiborítjuk és galuska alakokra vagdaljuk. Beletesszük a levesestálba s a levest ráöntve, betálatjuk.

Kréta, mint ablaktisztítószer. Könnyen tisztítható az üveg, legyen az ablak, tükrök, ha egy tiszta vászonruhába beleöntünk egy maréknyi krétaport és az így készült zacskót vízbe mártjuk és ezzel mossuk le az üveget, amelyet előbb száraz ronggyal, azután összegyűrt újságpapírral fényesre dörzsölünk.

Gipszalakok tisztítása és fényesítése. A gipszalak sima és fényes lesz, ha stearinos petróleummal bedörzsöljük. A petróleumot meg kell melegíteni és 10—12 kanál petróleumhoz 1—2 kanál stearint kell adni. Puhára ronggyal dörzsöljük át azután.

Az aradi légvédelmi gyakorlat kritikája

A városi közigazgatás, ellett működő légvédelmi hivatal műszaki tanácsosa, **Olieanu Ilie** kapitány most készítette el azokat a megállapításokat, amelyek a csütörtökön megrendezett légvédelmi gyakorlatra vonatkoznak. Hivatalos megállapítás szerint a riadó elhangzásakor a közönség nem sietett elég gyorsan a kijelölt menedékhelyekre, ami a rendező légvédelmi irodát arra készteti, hogy erélyesebb rendszabályokat alkalmazzon. Már a csütörtöki gyakorlat alkalmával intézkedés történt néhány esetben, hogy azokat, akik nem siettek elég gyorsan a menedékhelyek felkeresésére, a rendőrök visszatartsák. A késedelmes menekülő járókelőket „áldozatokká” minősítették és a mentőkkel kórházba szállították. Ezt a rendszabályt a jövőben minden hasonló esetben alkalmazzák. Hasonlóképpen gyorsabb eljárást kíván riadó esetén a járművek vezetőitől és utasaitól is a légvédelmi hivatal. Kifogást emelnek illetékes helyen az ellen is, hogy a közönség ablakokból, folyosókról, erkélyekről nézte végig, mi történik az uccán. Ez szabályellenes, mert az ablakokat természetesen mindenkinek be kell csuknia, a folyosókat és erkélyeket ki kell üríteni légitámadás idején. A vállalatok figyelmébe ajánlja a légvédelmi hivatal, hogy a létesítendő tűzcsapoknál szigorúan alkalmazzanak a hivatalos előírásához. Intézkedésnek kell történnie a nyilvános helyiségek, szállodás éttermek, nagyobb bérházak, stb. tulajdonosai részéről, hogy a pincéket gyorsan átalakíthassák menedékhellyé. Az erre vonatkozó fölvilágosításokat a tulajdonosoknak a város műszaki szolgálatától kell kérniük. Kiűritendők a padlások, minden könnyen gyúladó anyagtól. Körülbelül két centiméter magasságu homokréteg hirtendő fel minden padlásra, a padlások faalkatrészeit pedig be kell meszelni a háztulajdonosoknak. A légvédelmi hivatal felhívja a közönséget, hogy a rendfenntartó közegek utasításait — akár a rendőrséghez, a katonai előkészítéshöz, vagy a straierekhez tartózzanak ezek — szigorúan tartásuk be.

Ami az éjszakai gyakorlat tanulságait illeti, megállapították, hogy a redőnyöket nem mindenütt huzzták le az ablakokra. A függönyök és a redőnyök nem zárták el teljesen a fényforrásokat és olyan esetekben, ahol megállapították, hogy a függöny rossz állapota miatt nem sikerült az elsötítés, már is intézkedés történt, hogy az illetők megfelelő feketefüggőnyt szerezzenek be. Voltak üzletek és bankhelyiségek, ahol nem oltották el a villanyt és sok villanvrekklám fénye sem hunyt ki a gyakorlat idejére. Az üzletek és főképpen bankok számára javasolják, hogy olyan fekete függönyöket alkalmazzanak, amelyekben 10/5 nagyságu, kék celofánpapírral bevont kémlelőnyílást hagynak. Hasonlóképpen fekete posztólenet alkalmaznak a járművek lámpáira és fényoszóróira is, 5 centiméter átmérőjű kék celofán világitórésszel. A kék celofánon keresztülszűrődő fény ugyanis csak 15—20 méterre látható.

Megállapították azt is, hogy az udvarokból sem oltották el rendszeresen a körtéket, valamint, hogy az orvosi táblák és a szolgálatos orvosgyeztáraknál kifüggesztett táblák világitását sem oltották el. Ezeknél a tábláknál is kék színű celuloid-borítást alkalmazzanak.

A jövőben a város területén lévő házakat kizárólag kék-színűre szabad meszteni, még pedig a város műszaki szolgálata által meg szabott árnyalatban.

Evvébként a város vezetősége intézkedett, hogy a jövőben a szabálytalanságok megállapítása esetén minden esetben kihágási jegyzőkönyvet vegyenek fel az erre illetékes rendőrközegek. Közli még a városi légvédelmi hivatal azt is, hogy a jövőben váratlan légvédelmi gyakorlatokat rendeznek, az általunk már ismerttetett kettős számú légvédelmi rendelkezések megfelelően. Ezt a rendelkezést már kiosztották a közintézmények, magánhivatalok, üzletek, stb. között azzal, hogy kötelesek bekeregetve kifüggeszteni.

Divatposta

TANÁRNŐ. Nagyon célszerű volna egy rozsdaszínű jumperruhát csináltatnia akár szövettől akár jerjeyből. Hátral egybeszabottan, elől pedig jumperszerűen, két szeszirésszel. Végig aranyozott, vagy barna gombok legyenek a bluzon, keskeny barna övvel, hosszú szűk ujjakkal, amelyekre tölcsérszerűen jöjjenek a manzsetták, bubigallérral spiccesen. A szoknya körül élére vasalt berakásokkal készüljön. Nagyon édes lesz. Üdvözlét.

SZÖSZI. Igazán köszönöm kedves levelét és örülök, hogy tanácsaimat jól fel tudja használni. Most Önnek legjobban egy elegáns kosztümre lesz szüksége. Csináltasson tehát egy fekete szövett ruhát teljesen angolosan és hozzá egy duplán vattelinózott kosztümkabátot. A szörmezés persze a legnehezebb probléma. Legszebb volna rá egy hullámos ezüstróka, vagy kékróka gallér, de ez bizony egy kicsit költséges mulatság, ép ezért, ha nem áll elegendő pénz rendelkezésére, csinálthat rá skunks vagy, feketeróka-gallért ugyancsak hullámosan, vagy pedig lapos szörmeből: bubigallér, elől végig tenyérszerű széles prémszik, két prémszéb, saját öv. Ez is nagyon édes lesz és fiatalos. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz-körut 35., küldjék.

Heti étlap

HÉTFŐ. Ebéd: Csirkeaprólék leves, sültcsirke almapiürével, kukorica. Vacsora: Vese velővel, uborka, gyümölcs.

KEDD. Ebéd: Zöldbaleves, főtt marhahus tormával, szilvásgombóc. Vacsora: Májpástétom, emmentáli sajt.

SZERDA. Ebéd: Lencseleves, rosbeef, paradicsomos macaroni, császármorzsa. Vacsora: Sonka, vaj, tea, gyümölcs.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Paradicsomleves, töltött káposzta, alma rántva. Vacsora: Fogoly sültve, kelkáposzta, sajt.

PÉNTEK. Ebéd: Rizsleves, spenót rántott zsemlyeszalattával, turósmetelt. Vacsora: Körözött lipótól, zöldpaprika, mignon.

SZOMBAT. Ebéd: Kőményleves, töltött kalarábé, piskóta tekercs. Vacsora: kaszínó tojás, francia saláta, szőlő.

Gyomor-

és béibetegségek ellen

GASTRO D.

kapható minden

gyógyszertárban és
drogériában**SPORT KÖZLÖNY****Mica—ATE és Astra—AAC
a kerületi bajnokság főmérkőzései**

A bajnoki táblázat a vasárnapi forduló előtt

Az alkerületi elsőosztályú bajnokságban vasárnap teljes fordulót bonyolítanak le és a két legfontosabb mérkőzés az ATE vendégjátéka Brádon, ahol a kitűnő Mica ellen mérkőzik, valamint az AAC—Astra mérkőzés.

Brádon a Mica szinte verhetetlen együttese az ATE-t látja vendégül és a brádi csapat alighanem a tornászokat is biztosan legyőzi és csak az arány kétséges.

Az AAC pályán délelőtt az AAC és az Astra csapnak össze és itt nagyon hevesiramu, izgalmas, nívós küzdelemre van kilátás, amelynek kimenetele teljesen bizonytalan.

Ugyancsak délelőtt, azonban a Glória pályán az Unirea és az Olimpia mérkőznek a bajnoki pontokért. Az Olimpia még nem szerzett pontot, az Unirea ellen azonban nem lesz könnyű mekkezdeni a pontgyűjtést.

Az AMTE—Ripensia mérkőzés előjátéka rendkívül érdekesnek ígérkezik: itt a Crisana és a Titanus meccselnek és a két kitűnő csapat találkozására izgalmas küzdelmet ígér. A rutinosabb Titanus győzelme valószínűbb.

A Tricolor pályán a Transilvania az Egyetértést látja vendégül és itt is hevesiramu, nyílt játék várható előre meg nem jósolható eredménnyel.

Az AAC pályán a Hakoah hétről-hétre javuló együttese csap össze a kitűnő Gaianával és ez a mérkőzés is szép játékot fog hozni a győztes kiléte azonban itt is bizonytalan.

A vasárnapi forduló előtt így fest a bajnoki táblája:

1. Mica	3	3	—	—	18	2	6
2. Astra	3	2	1	—	8	1	5
3. Crisana	4	2	1	1	8	10	5
4. AAC	3	2	—	1	8	4	4
5. ATE	3	2	—	1	8	5	4
6. Tricolor	4	2	—	2	6	8	4
7. Titanus	3	2	—	1	7	11	4
8. Transilvania	4	2	—	2	4	9	4
9. Gaiana	3	1	2	—	6	5	4
10. Unirea	4	1	1	2	5	8	3
11. Hakoah	4	—	1	3	6	14	1
12. Olimpia	2	—	—	2	4	6	—
13. Egyetértés	4	—	—	4	4	9	—

Felkészülten várják**a csapatok a vasárnapi mérkőzést**

Az AMTE—Ripensia mérkőzés csapatai a szokott ambícióval készültek a nagy érdeklődéssel várt mérkőzésre. Az AMTE csapata jó kondícióban van és reméli a piros-fekete berkekben, hogy a Ripensia ellen ezúttal is megymajd a játék.

A Ripensia, amely érdekesen átfőrmált összeállításban áll ki, törleszteni akar a legutóbbi időben a bajnoki mérkőzések során elszenvedett vereségekért és a bajnokcsapat vezetői és játékosai biztosra veszik, hogy ezúttal „elkapják” az AMTE-t. Magasszintű, érdekes, mindvégig lebilincselő küzdelemre van kilátás, amelynek kimenetele teljesen bizonytalan.

Reorganizálják**a Hercules sportegyesületet**

A nagymultu Hercules birkozó egyesület vezetőinek sikerült az egyesület anyagi helyzetét ismét megfelelő mederbe terelni és így a Hercules, amely néhány hónap óta stagnált, ismét aktív tevékenységet fejthet ki. Az egyesület agilis vezetősége elhatározta, hogy a közeljövőben egy nagyszabású birkozóversenyyel teszi ismét ismertté a Hercules nevet és ezen a birkozóversenyen, amelyet valószínűleg Aradváros bajnoki címéért bonyolítanak le, meghívott versenyzőkként az ország legjobbjai állnak starthoz. Tózsér, a Horváth testvérek, Borlovan, Dragomir, Tarziu, Finckelstein, Swirzenbeck, Susaba és a többiek mérkőzései a legjobb aradiakkal és egymás között megint a régi nagy birkozóversenyek hangulatát fogják idevarázsolni és a Hercules kitűnő fiatal várdája máris megkezdte a szorgalmas munkát, hogy a néhány hét múlva lebonvolításra kerülő versenyen méltó ellenfele legyen az ország legjobbainak.

O Az AAC Ieközö-szakosztály csapata vasárnap délután Temesváron vendégszerepel, ahol az Electrica meghívására az Electrica csapatával mérkőzik. A revansra jövő vasárnap Aradon kerül sor az AAC fedett tekepályán.

A Sport és Kritika

ezúttal is vasárnap és hétfőn jelenik meg és mindkét szám számos érdekes cikket közöl úgy a vasárnapi mérkőzések előkészületeiről, mint a mérkőzések kimeneteléről. Teljes kül-és belföldi sportműsor mellett a legrészletesebben számol be valamennyi aradi mérkőzésről. Minden elárusítóhelyen kapható.

*Ugyan az
kapasból!*

A vasárnapi Bécs—Budapest városközi válogatott mérkőzést Budapesten nem Xifando vezeti, aki elfoglaltságára való hivatkozással lemondott, hanem a jugoszláv Podubski.

A 10.000 méteres síkfutásban a finnországi Tampereben Mäki 30 p. 02 mp.-es idővel új világrekordot állított fel. A régi világrekordot Salminen tartotta 30 p. 18.2 mp.-el.

A német Ratjen Dórát, a női magasugrás világrekordernőjét, aki 170 cm.-t ugrott, megvizsgálták és a vizsgálat eredményeképpen megállapították, hogy nem — nő. Ilyenfőrmán a világrekordot nem hitelesítik, de a bécsi Európabajnokságon elért győzelmét is megsemmisítik és a magyar Csák Ibolya az Európabajnoknő.

Svédország birkozó Stockholmban a szabadfogású birkozó versenyen 6:1 arányban iöblényesen győzték le a német birkozócsapatot. A svédek közül Tuvsesson, Jonsson, Westergreen, Johansson és Friedl győzött, a németek egyetlen győzelmét Schmitz szerezte.

O A Hakoah sportegyesület vasárnap, október 2-án a zsidó iskola disztermében tartja meg rendes évi közgyűlést, amelyre a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az egyesület vezetősége.

O Pankotai teniszszekők Aradon. Az AAC teniszcsapata a múlt vasárnap — mint az: az Aradi Közlöny megírta — Pankotán vendégszerepelt és a pankotai teniszszekők most adnak revansot az AAC-nak. Az AAC tenispályáin vasárnap egész napon át a pankotai teniszszekők vendégszerepelnek és játékuakat élénk érdeklődés előzi meg.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP. OKTÓBER 2.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Hírek. Utána a hangverseny folytatása. 9.55: Vallásos óra. I. Harangszó. II. Istentisztelet közvetítése a patriarchatus templomból. III. Szentbeszéd. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek. Sport. Vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Ion Manu vidám negyedórája. 15.30: A fajórája. 15.45: Petre Bulzan (klarinét). Ion Minulescu (harmonika). Népdalok. RR.: 16: Hasznos gazdasági tudnivalók. 16.20—17: A Vasilescu zenekar népies hangversenye. RB: 17: Helyszíni közvetítés a kolozsvári autóversenyéről. RR. és RB: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerű gyógyászati kérdések. 19.15: Tánczene gramofonlemezek. 19.58: Sport. 20: A hangverseny folytatása. 20.30: Operaáriák gramofonlemezek. 21: A hétről. 21.15: A rádiózenekar játéka. Vezényel: Th. Rogalski, énekel Felicia Volanescu. 22: Hírek. 22.10: A hangverseny folytatása. 22.40: Szórakoztató zene. 23: Radu Vasilescu a sporteredményeket ismereti. 23.15—24: Gramofonlemezek.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Holik Samu dr. egri teológiai tanár mondja. 12.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák-terén lévő gör. kat. magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben, Kiss Andor dr. hittantanár mondja. 13.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30: Déli őrségváltás és térzene. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: 1. „Védekezés gyűlölcseink rágesáló kártevői ellen”. 2. „Népies juhászatunk fejlesztése.” 16.50: Budapest-Bécs válogatott labdarugó csapata mérkőzésének II. félideje. Beszélő Pihár István. 17.50: Csepeli Papirgvári Dalkör. 18.20: Tánclemezek. 19: „A nagyváros”. Moravék Endre előadása. 19.30: Lakatos Tóni s cigányzenekara, közben Dostaly Ignác tárogatózik. 20.15: Szlovák hírek. 20.20: Hírek. 20.30: „Bizalmas vallomások”. Török Sándor csevegése. 21: Sportközlemények. 21-10

Megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk,

özv. Herzog Mihályné

született Böhm Johanna,

hosszas szenvedés után, életének 74-ik évében, szeptember 30-án elhunyt.

Sohasem muló szeretettel gyászolják fiai Árpád, Tibor és Andor, menyei Herzog Tiborné, szül. dr. Holländer Irén, Herzog Andorné, szül. Molnár Klári, unokája Herzog Zsuzsika, rokonai, jóismerősei.

Földi maradványait folyó hó 2-án, délután fél 4 órakor helyezzük örök nyugalomra, a régi zsidótemető halottasházából

Emlékét örökké kegyelettel fogjuk megőrizni!

(Minden külön értesítés helyett).

AZ ISKOLAEV

kazdetével, amidőn gyermekei oktatásáért anyagi áldozatot hoz és az iskolába beiratja, ne feledkezzen meg, hogy ilyenkor gyakrabban fordulnak elő fertőzések.

Gondoljon gyermeke egészségére és lássa el a kellemesen illatosított

„SENLASLO“

fertőtlenítő toalet szappannal, mely megvédi a gyakori fertőző betegségektől.

Számos orvostanár szakvéleményén kívül Prof. dr. Mihail Zolog, dr. Konrad, a kolozsvári egyetemi klinikai vizsgálatuk alapján okmányokkal igazolják, hogy a SENLASLO szappan tökéletesen fertőtleníti, mindazonáltal nem ártalmas a bőrre, sőt azt puhán tartja.

„Donna Diána“. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Don Augustin Moreto. A rádió számára fordította és átdolgozta: Innocent Vince Ernő. Utána kb. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.05: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek, 0.10: Illiczy László jazz-zenekara játszik. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Szalonötös. 16: Hanglemezek. 19.30: „Fényképezés kiskamrával.“ 20: „A turáni eszme.“ 20.20: Néway Ilonka zongorázik. 21.10: Hírek. 21.35: Hangversenyzenekar. Utána kb. 23: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, OKTÓBER 3

București. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangverseny gramofonlemezek. Majd: hírek. Utána a gramofonhangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerű közlemények. 19.17: Szórakoztató zene gramofonlemezek. 20.10: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Kettelbey, Puccini, Engelman, Lehár, Friedmann-Gärtner. 21.10: Cicero Gorgiu előadása. 21.25: Kamarazene. A Vasile Jianu-négyes előadása. A műsorban a következő szerzők művei: Scarlatti, Couperin, Jianu, Mozart. 22: Sport. Hírek. 22.20: Mircea Lazar énekhangversenye. C. Boito: Mefistofeles, Giordano: André Chénier. Lajo: Ys királya. 22.45: A Stancu-testvérek zenekarának hangversenye. Étermi közvetítés. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Új találmányok a múlt század elején. (Felolvasás.) 11.45: Kisfaludy Sándor megismerkedése Szegedy Rózával Badacsonyan. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05: Schwab Miklós zongorázik. Kárpathy Sándor gondolkázik zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Beszkárt-zenekar. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának is-

mettetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákfélfőrája. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Assisi Szt. Ferenc, Gáspár Jenő előadása. 18.30: Cigányzenekar. 19.30: A X. Országos Frontharcos találkozó. 19.45: Szabó József harsonán és Tibay Zoltán nagybőgön játszik zongorakísérettel. 20.15: Szlovák hírek. 20.20: Torkos László. Utána kb. 22: Hírek. 22.20: Operaházi Zenekar. Szünetben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.45: Hanglemezek. Közben 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.30: Német nyelvoktatás. 20.20: Hogyan finanszírozzák a sárga testvérháborút. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22: Cigányzenekar. Kubányi György énekel.

KEDD, OKTÓBER 4.

București. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangverseny gramofonlemezek. Majd: hírek. Utána a gramofonhangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. A Gică Stefanescu-zenekar szórakoztató zeneszámai, Stefanescu-Satan szólószámaival. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Petre Tandică cimbalomszólójával. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02:

Műszaki hírek. 19.17: Nagy zeneszerzők portréi. Mendelssohn. Gramofonlemezek. A zeneműveket az alábbi művészek adták elő: Schorr, Lewitzky, Pablo Casals. Cortot. Thibaud. 20.20: Stela Vladescu előadása a fánok gyakorlati oktatásáról. 20.35: Alexandru Bojencu énekhangversenye. 21: V. Valcovici egyetemi tanár tudományos előadása. 21.15: A rádió szimfonikus hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. 22: Sport. Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. A. A. Sarvas hegedűszámmal. 22.55: A Grigoraș Dinicu-zenekar hangversenye. Közvetítés a Continental-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre angolul és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A Bazedow-kór. (Felolvasás.) 11.45: Látogatás a hécsi császári sirbolthan. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05: Petry Kató, az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri Szepessy Erzsébet. 13.40: Hírek. 14: Hanglemezek. Közben kb. 14.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Világ gazdasági áramlatok. 18.30: Cigányzene. 19.15: Hírek szlovák nyelven. 19.20: Az Operaház előadásának ismertetése. 19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok. Az I. felvonás után kb. 20.50: Hírek. A II. felvonás után kb. 22.10: A rádió külügyi negyedőrája. Az előadás után kb. 0.10: Hírek német és olasz nyelven. 0.20: Cigányzenekar. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 18.30: Assisi Szent Ferenc a művészetéről. Elek Artur előadása. 19: Mezőgazdasági félóra. 20: Francia nyelvoktatás. 20.30: Fertsek Ferenc elbeszélése. 21: Hírek. 21.25: Cigányzenekar. 22.20: Jazzzene. Kb. 22.45: Időjárásjelentés.

HETENKÉNTI TARSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBUL

Jimboliától Lei 6.100—12.400 Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az „EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenturizmusvállalat
Aradon: „EUROPA“ Strada Regina Maria 10.

Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít **Hosznodár** Str. Eminescu 3. Str. Siroiescu 13.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Pénzbeszedő mellékesnek vállal hasonlót, esetleg kézbesítést is. Címet a kiadóba kér „Pénzbeszedő“ jelígre. 6087

Garanciával rendelkező fiatal uriaszony lerakat vezetését, esetleg bizalmi állást vállalna. Címet a kiadóba kér „Ismerettséggel rendelkező“ jelígre. 6177

Intelligens nő házvezetőni állást keres magányos urnál. Címet a kiadóba „36“ jelígre. 6186

Házvezetőni állást keresek magányos urnál. Vidékre megyek. Levelet „Megbízható“ jelígre kérek. 5895

Perfekt szakácsnőt jó bizonyítvánnyal okt. 15-re keresek. Dr. Singer, Strada Gheorghe Popa 9.

Fiatal, perfekt szakácsnőt, vagy perfekt bejáró-szakácsnőt azonnalra keresek. Bul. Carol 56., I. em., ajtó 4. 6172

Román születésű, 32 éves, négy középiskolai végzettségű, három nyelven beszélő nő pénztárnoki, irodai, vagy más hasonló bizalmi állást keres. Özv. Bir-kás Józsefné, Arad, Cal. Bihorului 2., ajtó 56.

Román erettségűvel bíró tisztviselő, kiszolgált katona, állást keres. Cim a kiadóban. 6141

Házvezetőnőnek ajánlok vidékre magános urhoz jörfőző 38 éves, intelligens, szolid özvegy. Megkereséseket a kiadóba „Megbízható, rendes“ jelígre kérek. 6132

Gyümölcskertész, nő, gyermektelen, munkát, állást keres. Pricha Péter, Str. Cuza Vodă 32. 6122

Megbízható középkorú házaspár házmes ternek ajánlok. Címet a kiadóba kér. 6067

ALKALMAZÁST NYER

Irodistanót német tudással keres nagykereskedő cég. Ajánlatok „Szorgalmas“ jelígre Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad.

Kísasszonyt gyermekek mellé keresek. Románul tudók előnyben. Cim a kiadóban. 6078

Irodai munkákban jártas tisztviselőt keresünk. Ajánlatokat „Ügyes“ jelígre Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad.

Munkásnőt felvesszünk. Cim a kiadóban. C 8

Elsőrangú szobaleány, sok éves bizonyítvánnyal előkelő házhoz azonnalra felvétetik. Ajánlatokat „Elsőrendű“ jelígre a kiadóba kérnek.

Felvétetik megbízható, ügyes mindenes azonnalra. Calea Victoriei 16., tisztviselő telep. 6142

Gyermekszertető, intelligens nő, ki háztartást is vállalja, bejárónőket keresetlik. Str. Rahovei 11—17. 6120

Jömegejelensű és nagy ismerettséggel rendelkező ügynököket (lehet nő is) könnyű akvizíciós munkára keresünk. Javadalmazás: fix és jutalék. Jelentkezés hétfőn, szerdán és pénteken délután 4—7 óráig. Cim a kiadóban. 6155

OKTATÁS

Szabásati és varrástanfolyam kezdődik. Gyorsan és pontosan elsajátítható, legújabb párizsi divat szerint tanítok. Vidékiek bent lakást is kaphatnak. Salon Eugenia, Str. Mărășesti 1. II. em. 6173

Szabásati tanfolyamot nyitottam okt. 1-től, a legújabb módszer, gyorsan és pontosan elsajátítható. Szekeres, Strada Eminescu 6, I. em. 6. 6137

ORTATÁS

Francia nő

francia TÁRSALGÁSI és IRODALMI
leckéket ad. Jutányos árak. — Str.
Cosbuc 14. 6139

P. Avram Iancu közelében

10 lakásos jókarban levő ház. fizettel, fürdőszoba, shone, 80 ezer jövedelem, 600 ezer. Színházhoz egész közel urház 3 lakás, parketta, fürdőszoba, esslingeni redőnyök 600 ezer. Ugyanott emeletes masszív ház, 10 bérlémmel, 100 ezer jövedelemmel, 950 ezer. Központban fő-tér mellett 6 lakásos ház üzlettel, parketta, fürdőszoba, 10%-os jövedelem, 1 millió 450 ezer. Ugyanott kétemeletes ház, összkomfortos lakásokkal, üzletekkel, 220 ezer jövedelem, 2 millió 200 ezer. Földes-palota közelében 6 lakásos ház, parketta, fürdőszoba, esslingeni redőnyök 1 millió 100 ezer. Eminescu-ucca mellett legforgalmasabb helyen masszív ház fizetékkel, 10%-os jövedelem, 1 millió 200 ezer. Főter közelében új ház több összkomfortos 2, 3 szobás lakás, 200 ezer jövedelem 2 millió 300 ezer lei. — Színház közelében emeletes masszív ház 5 bérlémmel, parketta, fürdőszoba 875 ezer. Tribunal közelében új villaszerű ház 4 darab összkomfortos lakással 1 millió 200 ezer. Nagy bérház 200 ezer jövedelemmel, 700 négyszögletes területtel, 1 millió 250 ezer. Belváros legértékesebb központján nagy bérház összkomfortos lakásokkal és üzletekkel 300 ezer évi jövedelemmel 2 millió 900 ezer. Színház közelében 10 lakásos ház, parketta, fürdőszoba 10%-os jövedelem, 1 millió 500 ezer. Ugyanott emeletes ház, parkettás, fürdőszobás lakással, üzlettel 650 ezer. Belváros legforgalmasabb főútvonalán emeletes masszív ház 5 lakással, 750 ezer. Piac közelében jó ház 5 lakással, fürdőszoba 430 ezer. Vasút táján 5 lakásos ház, 48 ezer jövedelemmel, 400 ezer. Fenti házakon kívül bér-, magánházak, villák minden ártokozatban. Arad, Temesvár közelében földirtokok, épületekkel 20 kat. holdtól 400 holdig 6 ezertől 40 ezer lejig kat. holdankint eladó. 6124

HAASZ

Ingatlanforgalmi Irodája, Arad, Eminescu
ucca 20-22. Alapítva: 1918.
TELEFON: 22-24.

ÜZLET

Külvárosi üzletház, jóforgalmu fizettel
családi okok miatt sürgősen eladó.
Ugyanott egy Palisander-ebédlő is el-
adó. Cim a kiadóban. 6092

Fűszerüzlet átadó. Cim a kiadóban. 6076

LAKÁS

Különbejáratu, uccai butorozott szoba
kiadó, fürdőszoba használattal. Strada
Gen. Grigorescu 1. (volt Műrészuli).

Csinosan berendezett különbejáratu bu-
torozott szoba 1-2 személy részére,
esetleg teljes ellátással kiadó. Cim: Sán-
dor Piata Plevnel 5.

Összkomfortos, háromszobás lakások ok-
tóberre és novemberre kiadók. Carol-
körút 70. 4047

Lakás azonnal kiadó: 5, 4, vagy 3 szo-
bás, teljes komforttal. Ugyanott egy
kétszobás garconlakás kiadó. Str. Sin-
cai 22., bejárat Cal. Saguna 75. 6104

Nov. 1-re kiadó négyszobás, erkélyes,
modern lakás. Str. Greceanu 5. Bőveb-
bet a házfelügyelőnél.

Háromszobás, fürdőszobás lakás 1400
leiert kiadó. Calea Radnei 35a. házmes-
ternél. 6079

Különbejáratu butorozott szoba okt. 1-re
kiadó. Str. Aviator Sava 2. 6083

Nov. 1-re másodemeleti kétszobás, mo-
dern lakás a Banca Românească-palo-
tában kiadó. Bővebbet az igazgatóság-
nál. 5700

Kétszobás, modern lakás november 1-re
kiadó. Str. A. Muresanu 11. 5832

Kétszobás, erkélyes, modern lakás azon-
nalra. ötszobás november elsejére kiadó
az Eminescu-ucca 30. számú házban.

Négyszobás, földszinti lakás összes mel-
lékhelyiségekkel, kívánság szerint repro-
yálva, olcsón bérbeadó. Str. Crisan 5.
6174

Kiadó november elsejére földszinti, há-
romszobás, összkomfortos uccai lakás.
Str. Pussu Sirianu 3. 6175

Kétszobás, fürdőszobás, udvari lakás no-
vember 1-re kiadó. Szida Lázár. Str.
Ciorogariu 7. 6178

Csinosan butorozott, lépcsőházi bejáratu
szoba kiadó. Str. Horia 7., I. em. 6134

Kiadó nov. 1-től

3 szobás II. em. modern lakás
a PARK MELLETT. Str.
Aviator Gheorgescu 11-a.

Garconlakás, egyszoba, fürdőszobás,
parkirozott udvarban, Piata A. Iancu 10.
sz. alatt kiadó. 6136

Magas, száraz, kétszobás szüsterén lakás
villában kiadó. Bul. Carol 4. 6130

Kétszobás, fürdőszobás lakás mellékhely-
iségekkel, újonnan festve azonnalra
kiadó. Str. Sarmisegheauza 15. 6131

Kiadó november hó 1-re a Bul. Carol
41. sz. alatt (a törvényszékkel szemben)
egy földszinti háromszobás és egy II.
emeleti négyszobás lakás, fürdőszobá-
val és mellékhelyiségekkel. Értekezni a
házmesternél, vagy Bul. Carol 34. sz.
alatt, I. emelet. 6128

Garconlakás: 1 szoba, elő- és fürdőszo-
ba, új villában, Calea Romanilor 41. sz.
alatt kiadó. 6126

Nagy, száraz raktárhelyiség és gabona-
raktárak kiadók. Reusz, Bul. Reg. Fer-
dinand 55. 6119

Doamna Balasa-uccában

magasföldszintes, alapincézett ma-
gánház, 3 szoba, elő, fürdőszobás la-
kással, cserépkályhával, alkalmi áron
320.000.— leiert eladó. Megbizott:
KISS LAJOS „URANUL“ ingatlan-
irodája. Str. Horia 2. Telefon. 18-21.
6181

Kétszobás, fürdőszobás lakás, esetleg
gacnának is nov. 1-re kiadó. Str. Cri-
san 3. 6121

Csendes városrészben háromszobás la-
kást keresek. „Pontos fizető“ jelige. 6150

Diszkrét, kapumelletti, uccai csinosan
butorozott különbejáratu szoba azon-
nalra kiadó. Str. Soarelui 9. 6154

Kiadó november 1-re modern földszinti,
uccai kétszobás, alkovos, fürdőszobás
lakás mellékhelyiségekkel együtt. Str.
Dr. Ioan Robu 4. 6158

Modern magánvillában

— az Avram Iancu-tér közelében. —
5-szobás, hallos, komfortos lakás,
2 főbejárattal, parkirozott udvarral.
november 1-re kiadó. Cimék a kiadó-
hivatalba kéretnek. 6143

Kiadó

nagyon szép helyiség, cca 170
négyzetméter. Kiválóan alkal-
mas konfekciónak, irodának,
klubnak, stb.

Arad, Str. Consistorului 42.

J. KREBSZ

őszi-téli ruhákat, kabátokat
legszebben, fest, mos, vegytelen tisztít.
Telep: Bul. Reg. Ferd. 51. — Fióküzlet: Str. Eminescu 1.

VÉTEL - ELADÁS

Egy használt, jókarban levő írógépet
megvételre keresek. Cim a kiadóban.
6093

1 drb. general javított Astra 14 HP mo-
tor, darálásra alkalmas, olcsón eladó.
Kaiser Str. Gen. Grigorescu 4. 6185

Szövedaralók, teljesen újak, jutányos
árban kaphatók. Bécsy, Világos, No. 82.
6133

Varrógépek, eredeti Singer, már 1000
leitől kezdve kaphatók. Vargha, Strada
Eminescu 15. 6135

6 és 12 személyes berendorfi alpacca
evőeszköz, kazettával együtt olcsón el-
adó. Comisio biz.-üzlet, Dacia-kávéház
mellett. 6140

Rollós irattárszekerényt és kisebb kar-
totékszekerényt megvételre azonnal ke-
resek. Cim a kiadóban. 6129

Egy modern, sötét dióhálo eladó. Cim:
Krebsz, Bul. Reg. Ferdinand No. 51-53.
6153

Jókarban levő Underwood írógép és
írásztal eladó. Str. Take Ionescu 1.
6157

Eladó

német gyártmányu
szárítóberendezés
kazánnal együtt, 1 drb. 700 mm,
1 drb. 300 mm. szállagfűrés,
motorokkal és indítókkal. Arad,
Str. Consistorului 42.

Dióhálok, ebédlők,

kombináltsekreány, íróasztalok, esil-
lárók, tüstölt tölgy uriszoba, antik náló,
bledermayer ülgarn tura, fiókos se-
oretair, antik szekrények és vitrinek
nagy választásban.

Zálogkölcsonöket

közvetünk. Előleg: aduak, zálog-
céduláját olcsón összeadózzuk.

TEMPO bizományi üzlet,
Fischer El-z-palota.

INGATLAN

Jól jövedelmező ház eladó, tulajdonos-
nak modern lakással, saját vízvezeték-
kel. Cim a kiadóban. 6086

Házhelyek a Piata Cetatea Veche-n és
Zsigmondházán eladók. Bővebbet: Str.
Moise Nicoară 13. sz. alatt, első eme-
leten. 6182

Házat Lei 800.000-ig megvételre kere-
sek. Cim a kiadóban. 6152

Musca-i hegven

igen jó karban tartott, hiánytalan,
bőtermésű 4 kisholdas I-a borszőllő,
villamostól és vasutól 15 perenyire,
kétszobás lakás külön nagy prés-
ház pincével kb. 300 hl. új hordó,
szivattyúk prések és teljes felszere-
léssel, ezidei várható kb. 120 hl. ter-
mással, 245.000.— lei, termés nélkül
195 ezer lei.

Hatschek

INGATLANIRODA

Arad, Bulev. Carol 46. 3-3-3

KÜLÖNFÉLÉK

Harisnya és nyakkendőjavítás, endlízés,
gombbehúzás, géphímzés, előnyomda új,
külföldi modellekkel legolcsóbban Orfi
Gyuláné cégnél. Metianu-ucca 14a. 6156

Kérem konfilban feleltett „3 házasság“
című könyv becsülettel megtalálóját ut-
talam eilegében „Literatura“ könyvke-
reskedésbe, minorita-palota, leadni. 6171

Selyempincsi-kutyát találtak. Igazolás
mellett átvehető a kereskedelmi leány-
iskola portásánál, Piata Mihai Viteazul
12. 6151

Haláleset

elutazás, költözéskésébi, kifolyólag-
veszek készpénzért ocska butoro-
kat, ruhaneműket, ágyneműt, mat-
rácot, szőnyeget, varrógépet,
egész lakberendezést, könyveket
festményeket, hangszereket, makula-
turapapírt, ócskavasakat, padláshol-
mit, — Vásárolok lakásban es pad-
lason heverő bármilyenmü felesle-
ges holmit, lán-romot stb Vidékre
is megyek. Cimezet lakásomra. Le-
velezőlap- vagy személyes hívásra
hazhoz jövők. Uoju-uoca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.

HATSCHEK

Ingatlanforgalmi Iroda

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott.)

előnyös ajánlatok:

A városházához közel főterei emeletes 6
komfortos nagy és középnagy lakás, jó
hozam, 2.400 ezer. — Marosparti 5 la-
kásos luxusvilla alkalmi árban. — Cen-
trumban masszív emeletes bérház, jó
lakás elosztással, 220 ezer hozam, 2.200
ezer. — Színház táján emeletes bérház
7 fürdőszobás, részben parkettás, kö-
zépnagy lakás, 3 kis lakás, pince, nagy
telek, 160 ezer hozam, 1.500 ezer. —
Iancu-térhez közel részben új emeletes
átjáróház, 7 elő-fürdő-szobás, parkettás
középnagy lakás s 5 kisebb bérlémmel,
156 ezer hozam, 1.200 ezer. — Felér
Kereszthez közel emeletes bérház 3
elő-fürdőszobás s egy kis lakás, nagy
gyümölcsös 1 millió. — Plactéhez kö-
zel emeletes, alapincézett bérház 4x2,
5x1 sz. telj. lakás, nagy hozam, 850
ezer. — Főpóstházhoz közel nagy telken
épült, részben új, magasföldsztes (több
fürdőszobás, parkettás) 8 bérlémmel,
71 ezer hozammal, 700 ezer. — Iparos
Kulturházhoz közel magasföldsztes rész-
ben új 4 lakásos (elő-fürdő-cseléd-sz.,
parkett., esslg rollók) jó jöv. 680 ezer.
— Ref. templom táján üzletes sarokház
3x2 szobás (elő-fürdő-sz., parketta) 8
bérlémmel, pince, jó hozam, 650 ezer.
Főterhez közel új félemeletes modern
villa, külön kis lakás, teljes souterrain,
kert 625 ezer. — Főter mellett masszív
4-szobás, fürdőszobás, 4 bérlémmel
620 ezer. — Uránához közel magas-
földsztes renovált, 5 bérlémmel (fürdő-
szobák, parkett) 64 ezer hozam, 590
ezer. — Pénzügyi-palotához közel ai-
pincézett 2 középnagy lakással (fürdő-
szobákkal) külön kis lakás, 220 öl kert
550 ezer. Belváros főuccájában sarok-
bérház több üzlet s 5 bérlémmel,
pince, közművek, 54 ezer hozam, 500
ezer. — Közkórházhoz közel alapincé-
zett magasföldsztes 3 lakásos 450 ezer.
— Central-mozihoz közel magasföldsztes,
4-szobás családi ház (elő-fürdő-sz-val,
parkett), külön kis lakás, 420 ezer. —
Marasesti-u. mellett erős, alapincézett
7 lakásos 650 öl telekkel 410 ezer. —
Szerb-palotához közel részben új 8 bérlé-
mmel (2 és 1 szobás komplett laká-
sok) bito 10% hozam, 400 ezer —
Tüzoltóságához közel nagy fronton épült
2 lakásos, beköthető közművek, 325
ezer. — Viztoronyhoz közel 7-lakásos
bérház, 30 ezer hozam, 320 ezer. — Dir.
CFR-hez közel magasföldsztes 2x2,
sz. telj. lakás, előszobák és csukott
verandákkal, átvehető teherrrel együtt
320 ezer. — Saguna-utchoz közel 5 bérlé-
mmel, 300 öl gyümölcsös, 24 ezer
hozammal, 250 ezer. — Belvároshoz kö-
zel emeletes 3 lakásos bérház, 18 ezer
hozam, összközművek 220 ezer. — Vá-
rosligetköz közel 200 öl telekre épült
nagyjövödelmü bérház több lakással 210
ezer. — Seminariumhoz közel 6 bérlé-
mmel, 24 ezer hozammal, 200 ezer.
— Iancu-térhez egészen közel renovált
bérház, beépíthető nagy fronttal, jó jö-
vedelemmel, banktelherrel együtt 170
ezer. Peryava kedvelt helyén 15 éve
épített erős, 3 lakásos bérház, gazd.
épületekkel, 380 öl gyümölcsös, 100
ezer. Sirianu ucca mellett 2 lakásos kis
ház, beköthető vízvez. telekárban 140
ezer. — H. kerületi magánház, műhely
és raktárhelyiséggel 120 ezer. — Tel-
kek a Belvárosban is. — Füldek az
aradi határban. 6125

Legújabb jelentéseink:

Meglepte Párist is Prága gyors engedékenysége a lengyel követelések ügyében

Páris. A francia kormány és általában a politikai körök is meglepetéssel értesültek a prágai kormány elhatározásáról, amelynek értelmében teljesítette a lengyelek követelését is. Hivatalos helyen megállapítják a prágai kormány engedékeny magatartását és méltatják azt az áldozatot, amelyet a csehszlovák kormány hozott a béke érdekében.

A francia lapok közül különösen a Temps foglalkozik a varsói kormány kérésének teljesítésével és leszögezi, hogy a prágai kormány engedékenysége következtében „most már olyan terület áll Csehszlovákia rendelkezésére, amelyen testvérvérnek laknak.” Az új határok megvonása után Csehszlovákiában megszűnnek majd az ellenségeskedések és az új állam lakói nyugalomban és békében élhetnek.

Mit nyert Lengyelország?

A Reuter ügynökség a lengyel jegyzéknek a csehszlovák kormány által való elfogadásával foglalkozva megjegyzi, hogy a vasárnap délutáni elfoglalás csak jelképes lesz, mert a Cieszyn-Szilézia tartományok kiürítése fokozatosan történik meg, a kiürítést és az átadást azonban október 10-ig be kell fejezni.

A lengyel politikai körök meglepedéssel vették tudomásul a prágai kormány határozatát, amelynek értelmében teljesítik a lengyel követeléseket. A hivatalos körök megállapítása szerint Teschen és Freistadt, amelyeket visszacsatolnak Lengyelországhoz, gyáripari szempontból is elsőrendű fontossággal bír. Az első kerület 540, míg a második 257 négyzetkilométer területet foglal magába és környékük gazdag barnaszénben, valamint vasóvasztókban.

Beck lengyel külügyminiszter szombaton délután rádió útján közölte Lengyelország lakosságával a hírt, hogy a prágai cseh kormány, eleget téve a lengyel kormány ultimátumának, kivonja csapatait még szombaton este Teschenből és Szilézia lengyellakta területeiről és a kormánycsapatok vasárnap átveszik a kiürített területek felett a hatalmat. A hír leirhatatlan

elkeseredést keltett Lengyelországban mindenfelé. Witkowiec sorsa egyelőre bizonytalan.

BECK
lengyel külügyminiszter

valószínűnek tartják, hogy ezen a területen népszavazást tartanak.

A canterbury-i érsek hála-felhívása

London. A canterbury-i érsek az összes angolai egyházak fejével folytatott tanácskozás után rendeletet adott ki, melyben meghagyja, hogy Anglia valamennyi templomában

vasárnap hálaadó istentiszteletet tartanak a béke megmentéséért és adjanak hálát Istennek, hogy elhárította az emberiség felett a háborús veszedelmet.

Lemondott Duff Cooper, az angol admirális első lordja

London. (Rador.) Duff Cooper, az admirális első lordja benyújtotta lemondását. Lemondó levelében, amelyet a miniszterelnökhez címzett, a következőket írja: Rendkívül kínos számomra, hogy éppen az Ön nagy győzelmének pillanatában vagyok kénytelen ezzel az ünneprontó bejelentéssel élni. Erre a lépésre az Ön által ismert okok kényszerítettek, amelyeket egyébként az alsóházban is kifogok fejteni. Nem értek egyet a jelenlegi kormány külpolitikájával és a becsületérzet, valamint a lojalitás azt parancsolta, hogy nyújtsam be lemondásomat. Mély sajnálattal teszem ezt, mert mindig büszke voltam, hogy ezt a miniszteriumot vezethettem. Hálaosan köszönöm önnek bizalmát és azt a türelmét és szívélyességét, amit irányomban tanusított.

Chamberlain válasza így hangzott: Megkaptam levelét és az abban foglaltakat őszinte sajnálkozással vettem tudomásul. Tudom azonban, hogy önnek meggyőződése, hogy a jelenlegi kormány külpolitikája helytelen és az ön emberi meggyőződése lehetetlenné teszi a kormányban való megmaradását. Mielőtt az Uralkodókat átadnám az ön lemondását, megakarom köszönni önnek azt az értékes munkásságot, amelyet ennek a fontos miniszteriumnak élni kifejtett. Remélem, hogy bár politikai téren véleményünk eltérő, a magánéletben továbbra is fenntartjuk a személyes kapcsolatunkat.

Runciman lord tanácsai

London. A Reuter iroda prágai értesülésre hivatkozva, cáfolja Benes elnök lemondásának hírét. Hangsúlyozza a jelentés, hogy Benes továbbra is megmarad a Csehszlovák állam

élén, azonban beavatottak szerint az elnök köré csoportosult személyiségek között történik majd változás, akik közül jöbket leváltanak.

Az angol fővárosban tudnivaló, hogy illetékes helyen nagy befolyást gyakorolt Runciman lord jelentésének azon kitétele, hogy egyes csehszlovák politikai pártok és személyek Csehszlovákia szomszédaival szemben ellenséges politikát folytattak. Ezért most gondoskodás történik majd arról, hogy a jövőben megszűnjenek ezek az ellenségeskedések.

Prágában újra égnek a villanylámpák

Prága. A csehszlovák kormány az elmúlt napok háborús hangulatára való tekintettel annakidején elrendelte, éjszakára Prága teljes el sötétítését. Ezt a rendeletet szombaton este a kormány hatályon kívül helyezte.

Viharok a francia belpolitikában

Párisból jelentik: A müncheni egyezményt követően a francia belpolitikában viharosan alakul a helyzet. Bár a „Ce Soir” jelentése szerint az angol-német egyezményről Daladiernek előzetesen még Münchenben tudomása volt, egyes háboruspárti körök azt a hírt terjesztik, hogy aggasztó a német-angol közlekedés gyorsasága, könnyen a francia-angol együttműködés rovására mehet. Ezért kelt nagy hatást a Temps cikke, amely azt fejtegeti, hogy a tervbevetett angol-olasz kétoldali egyezmény rövidesen a francia-olasz kétoldali

egyezményt fogja követni Daladier és Mussolini között. A cikkíró, akiben a francia külügyminiszterium egyik előkelő személyiségét sejtik, rámutat arra, hogy az új európai politikát a Mussolini-féle négyhatalmi rendszerbe illeszti be és ez ugyanolyan mint Franciaország számára általános irányváltoztatás.

Ugyancsak élénken kommentálják Flandin volt miniszterelnök szeptember 28-án kiragasztott békeplakátiumának ügyét is, amelyek a francia háboruspárt letépetett. A békepárt sajtója ingerülten követeli, hogy vonják felelősségre a háborus uszítók vezéreit, akik vágóhídra akarták vinni milliószámra a francia anyák gyermekeit. Az Action Française szerint a háborus párt fő hangadói Caillaux, Ruccart, Regnaud és Mandel.

Hivatalos angol politikai körök szükségesnek tartották annak hangsúlyozását, hogy az angol-német barátság nem megy a francia-angol barátság rovására és ezért semmiféle apódomra nincs ok. Illetékes tényezők kijelentése szerint az angol-német összefogás nem érinti Franciaország és Anglia között fenálló barátságot, amely a jövőben is változatlanul marad.

Leszerelik a mozgósított hadseregeket

London. (Rador.) Tegnap megkezdődött a partvédő ütegek és általában a partvédelemhez behívott csapatok leszerelése.

Amsterdam. A nemzetközi helyzet enyhülésére való tekintettel, a kormány elhatározta, hogy megszünteti a katonai óvintézkedéseket és a behívott tartalékosokat hazaküldi.

Brüsszel. A nemzetközi helyzet javulása következtében, a belga kormány valamennyi behívott tartalékost hazabocsátotta.

Az utolsó percben!

PRÁGA. A Havas távirati ügynökség jelenti a cseh fővárosból: Rendeletet tettek közzé, amelyben értesítették azokat az ijjakat, akiket október 1-re hívtak be katonai szolgálatra, hogy újabb rendelkezésig maradjanak otthon és csak akkor jelentkezzenek ezredüknél, ha újabb behívót kapnak kézhez.

PARIS. Versailles városi tanácsa elhatározta, hogy uccát nevez el Chamberlain angol miniszterelnök nevével és egyben az angol kormányfőt a város díszpolgárává választja. Egyébként még több más város tanácsa is elhatározta, hogy a béke megmentőjének nevével uccát keresztel el.

BERLIN. A legfelsőbb katonai parancsnokság szombaton hivatalos jelentésben közölte, hogy a német csapatok a müncheni megállapodás értelmében bevonultak a római 1-es számmal jelölt zónába és megszállták azt. A csapatok a Moldva felé folytatják előrelépésüket.

PRÁGA. A prágai rádió péntek este a következő felhívást intézte a szudétanémetekhez: Szudétanémetek! Csehszlovákia kormánya örösi áldozatokat hozott, hogy megmentse a békét. A béke érdekében lemondott azokról a vidékekről, amelyek ezer év óta Csehország és Morvaországé voltak. A cseh kormány ezt azért tette, hogy legalább a szudétanémetek életét megmentse. Szudétanémetek! Mutasdátok meg, hogy férfiak vagytok és megtudjátok becsülni azt az ellenfelet, amely éppen úgy szereti nemzetét mint ti.

PARIS. A francia főváros tanácsa előtt indítvány fekszik, melyet ma nyújtottak be Páris polgármesteréhez. Az indítvány szerint a legközelebbi tanácsülésen elhatározták, hogy Páris egyik legszebb útját „Avenue du 30 Septembre 1938” nevezik el.

RÓMA. Villányi Frigyes báró quirinali magyar követ ma hosszabb megbeszélést folytatott Ciano olasz külügyminiszterrel.

Magyar ökölvívó győzelem a németek felett

Budapest. A német-magyar ökölvívómérkőzés mai napján meglepetést keltő jó eredményeket ért el a magyar sportolók a négy első súlycsoportban. A mérkőzés mai napja 6:2 magyar győzelemmel végződött.